

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรใน
ตำบลไทรน้อยอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ยุพาพร ชัยศิริ

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(เกษตรศาสตร์)

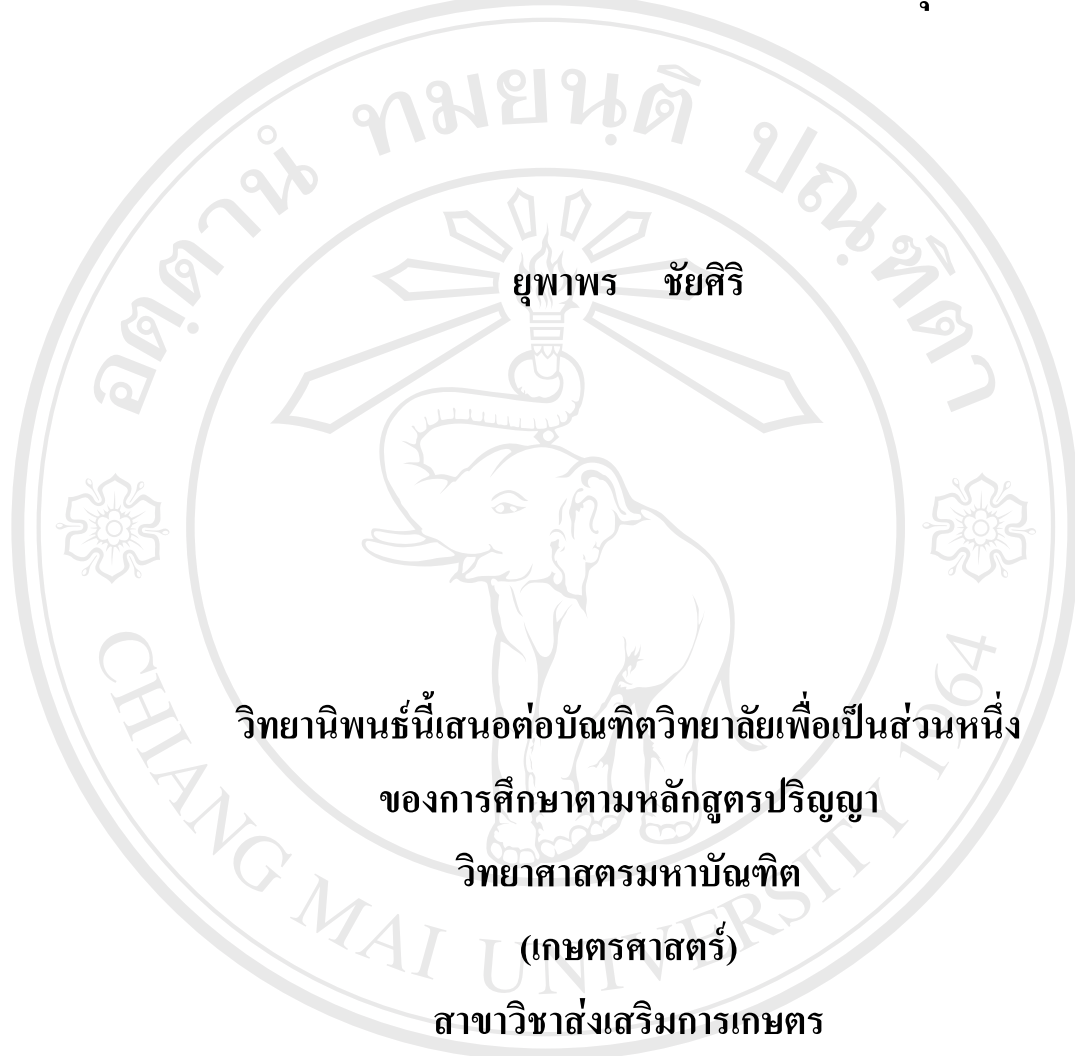
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
All rights reserved
กันยายน 2549

ISBN 974-9894-95-2

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรใน
ตำบลไทรน้อยอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ยุพาพร ชัยศิริ

วิทยานิพนธ์นี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(เกษตรศาสตร์)
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กันยายน 2549

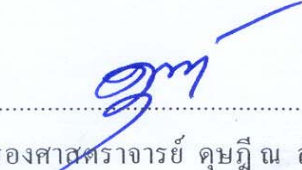
ISBN 974-9894-95-2

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ยุพาพร ชัยศิริ

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์)
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ คุชฎีฉัตร ลำปาง

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ กรฐิน ศรีมงคล

.....กรรมการ
นายพัฒนกร ยาวีไชย

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ สุทธสุภา

11 กันยายน 2549

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของ รองศาสตราจารย์
คุณหญิง ณ ลำปางประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ กฤษน์ ศรีมงคล
นายพัฒนกร ยาวิไชย รองศาสตราจารย์ ดร.ไพบูรณ์ สุทธิสุภา กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ได้ให้คำแนะนำแนวคิดต่างๆ ในการค้นคว้าวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จ
สมบูรณ์ ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านและเจ้าหน้าที่บุคลากรในภาควิชาส่งเสริมการเกษตร ที่กรุณา
ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือด้านกำลังใจมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ
โอกาสนี้

ขอขอบคุณ เกษตรกรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ทุกท่าน
ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และกรุณาตอบแบบสอบถาม ในครั้งนี้ เพื่อให้การเก็บข้อมูล
เป็นไปด้วยดี

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ที่ทำการในอำเภอไทรน้อย เจ้าหน้าที่ อบต. ตำบลไทร
น้อย ที่เอื้อเฟื้อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ท้ายที่สุด ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่สาว พี่ชาย ญาติทุกคน รุ่นพี่รหัส 46
รุ่นน้องรหัส 48 เพื่อนรหัส 47 และเพื่อนๆ ทุกท่านที่เป็นส่วนผลักดัน ให้การสนับสนุน เป็น
กำลังใจ และให้โอกาสทางการศึกษาเป็นอย่างดีเสมอมา ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาหวังว่าคง
มีประโยชน์บ้างไม่มากก็น้อย สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการมีส่วน
ร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย
จังหวัดนนทบุรี คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีนี้ ผู้ศึกษาขอมอบแด่ บิดา มารดา คณาจารย์ทุกท่าน
และผู้ที่มีส่วนร่วมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทุกท่าน หากแม้ว่ามีส่วนหนึ่งส่วนใดที่บกพร่องจาก
ผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอน้อมรับด้วยความเต็มใจ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ผู้เขียน นางสาวยุพาพร ชัยศิริ

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์)ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ คุชฎี ฌ ลำปาง	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ กสิณ ศรีมงคล	กรรมการ
นายพัฒน์กร ยาวิไชย	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี (3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรที่อาศัยในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 380 ราย การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ ค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการทดสอบสมมุติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยวิเคราะห์แบบขั้นตอน (Stepwise Method)

การศึกษาครั้งนี้พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 45.99 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.53 คน มีรายได้รวมเฉลี่ย 187,284.2 บาทต่อปี มีรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 117,434.2 บาทต่อปี มีรายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 51,986.84 บาทต่อปี และมีรายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว

เฉลี่ย 17,863.16 บาทต่อปี มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ย 11.98 ไร่ เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง

การศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการค้นหาปัญหา ด้านการวางแผนดำเนินกิจกรรม ด้านการลงทุนและปฏิบัติตาม และด้านการติดตามและประเมินผล พบว่าเกษตรกรมีส่วนร่วมน้อยในทุกด้าน และเมื่อมองในภาพรวมแล้วเกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับน้อย

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว ทักษะของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร ซึ่งปัจจัยส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบคือ ปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรนั้น พบว่าเกษตรกรมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นปัญหา ได้แก่ การไม่มียานพาหนะในการเดินทางไปร่วมประชุม ไม่มีความรู้ทางด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ไม่มีผลผลิตไปจำหน่าย มีภาระมาก และมีบ้านอยู่ห่างไกลจากแหล่งท่องเที่ยว เกษตรกรมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้อำนาจแก่ชาวบ้านในการบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากกว่านี้ ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวและชี้ให้เกษตรกรเห็นถึงประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งสนับสนุนให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

Thesis Title Farmers' Participation in Agro-tourism Development in Sai Noi Sub-district, Sai Noi District, Nonthaburi Province

Author Miss. Yupaporn Chaisiri

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Dusdee Nalampang Chairperson

Assoc. Prof. Katin Srimongkol Member

Mr. Patakorn Yawichai Member

ABSTRACT

This study consisted of 3 objectives which were (1) to study farmers' participation in agro-tourism development in Sai Noi Sub-district, Sai Noi District, Nonthaburi Province, (2) to study the relation between individual characteristics, economic and social factors of the farmers, and the participation in agro-tourism development in Sai Noi Sub-district, Sai Noi District, Nonthaburi Province, and (3) to determine the problems and suggestions of the farmers towards the participation in agro-tourism development.

The sample group in this study was 380 farmers who lived in Sai Noi Sub-district, Sai Noi District, Nonthaburi Province. The questionnaire and interview were the study instruments to collect data and analyzed the collected data by percentage, mean, minimum, maximum, standard deviation and the hypothesis test by multiple regression analysis with stepwise method.

The study revealed that most of the samples were male and the average of their age was 45.99 years. Their education was in elementary level and most of them were married. In addition, the average number of family members was 4.53 people. The average of their income per year was 187,284.2 Baht which was composed of 117,434.2 Baht per year of the income from agriculture, 51,986.84 Baht per year of the income from other sources and 17, 863.16 Baht per

year of the income from tourism. The farmers had an average landholding of 11.98 rai and most of them were the members of village fund project. The farmers received tourism information in medium level.

The study of the farmers' participation in agro-tourism development by determining 4 aspects of the participation i.e. problem finding, activity planning, investment and operation, and monitoring revealed that overall participation was low in every aspect.

From studying factors relating to the farmers' participation in agro-tourism development in Sai Noi Sub-district, Sai Noi District, Nonthaburi Province found that the significantly related factored were the income from the tourism service, the farmers' attitude towards the agro-tourism, access to tourism information and agricultural activities of the farmers. Most of these factors had positive relations to the participation of the farmers in developing the tourism, however, only one factor was negatively related, which was the problem of taking part in the tourism development.

The farmers had the problems and suggestions to the agro-tourism development that they faced the problem in middle level. The problems were no transportation to the meeting places, no knowledge in tourism management, no local products to be distributed, a lot of burdens and living place in remote area from the tourism places. Accordingly, the farmers gave essential suggestions that the government sectors and other sectors should empower the villagers to manage and develop tourism more, give importance to public relation of the agricultural tourism advantages to both tourists and farmers and support the communities to take part in developing the tourism more.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	๘
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
กรอบแนวคิด	3
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
สมมติฐาน	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	7
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	17
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	22
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	24
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
สถานที่ดำเนินการวิจัย	43
ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร	44
ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	56
การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	59
ปัญหาและข้อเสนอแนะในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	65
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	68
การพิสูจน์สมมติฐาน	75
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	76
สรุปผลการวิจัย	76
อภิปรายผล	82
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	90
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย	91
ภาคผนวก ข ผลการทดสอบหาความน่าเชื่อถือ	102
ประวัติผู้เขียน	109

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1. จำนวนประชากรทั้งหมดในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	25
2. การสุ่มตัวอย่างประชากรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	39
3. เพศของเกษตรกร ในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	45
4. อายุของเกษตรกร ในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	45
5. ระดับการศึกษาของเกษตรกร ในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	46
6. สถานภาพการสมรสของเกษตรกรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	46
7. จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกร ในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	47
8. รายได้รวมของเกษตรกรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	48
9. รายได้จากภาคการเกษตรของเกษตรกรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	49
10. รายได้นอกภาคการเกษตรของเกษตรกรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	50
11. รายได้จากบริการการท่องเที่ยวของเกษตรกรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	51
12. จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรของเกษตรกร	52
13. การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร	52
14. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	54
15. กิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร	55
16. ระยะห่างจากแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	55
17. ทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	57
18. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	60
ด้านการค้นหาปัญหา	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
19. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการวางแผนและดำเนินกิจกรรม	61
20. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการลงทุนและปฏิบัติตาม	62
21. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการติดตามและประเมินผล	63
22. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	64
23. ปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	66
24. ข้อเสนอแนะในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	67
25. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุ เมื่อ ตัวแปรอิสระ มีปัญหา Multicollinearity	69
26. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุ เมื่อ ได้มีการปรับตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กันสูงบางตัวออกไป	72
27. การวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของ เกษตรกรในการพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	74

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1. แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

28

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในสถานการณ์ปัจจุบันความต้องการด้านการท่องเที่ยวของมนุษย์ได้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากปัจจัยเกื้อหนุนหลายประการ ทั้งทางด้านการคมนาคมขนส่ง การสื่อสาร การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ ตลอดจนการจัดรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายมากขึ้น ความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปัญหาสุขภาพอนามัยของมนุษย์ พื้นที่เกษตรกรรมจึงเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทัวร์เกษตร หรือเกษตรสัญจร ทั้งในรูปแบบการเดินทางทัศนศึกษา หาความรู้ในพื้นที่เกษตรกรรมส่วนบุคคลที่ประสบความสำเร็จเพื่อศึกษาเทคนิค วิธีการต่างๆแล้วนำไปพัฒนาปรับปรุง ดำเนินการในพื้นที่เกษตรของตน หรือความต้องการที่จะสัมผัสใกล้ชิดเพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจกับวิถีความเป็นอยู่ วัฒนธรรมชาวบ้านในชุมชนเกษตร ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตลอดจนความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ประสงค์จะได้บริโภคผลิตผลทางการเกษตรที่มีความสด ใหม่ รสชาติอร่อย จากแหล่งผลิตโดยตรง นอกจากสภาพทางกายภาพของพื้นที่เกษตรกรรมที่เป็นจุดดึงดูดแก่ผู้ที่แสวงหาความสวยงามตามธรรมชาติแล้ว เกษตรกรรมนั้นยังประกอบด้วยองค์ความรู้ต่างๆ ทั้งทางเทคโนโลยี กระบวนการ ขั้นตอน การถ่ายทอด และพัฒนาภูมิปัญญาของเกษตรกรหล่อหลอมเป็นวิถีเกษตร ที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง ซึ่งกิจกรรมนี้สามารถให้ผลตอบแทนแก่เกษตรกรเจ้าของพื้นที่โดยตรง ทั้งในแง่ของการขายผลผลิตรูปแบบต่างๆและการขายบริการอื่นๆให้แก่ผู้ที่เดินทางมาเยี่ยมชม และการทำกิจกรรมเหล่านี้ยังเป็นการสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 - 2549)อีกด้วย

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากมาย อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ก็ได้ส่งผลกระทบต่อไม่เพียงปรารถนามากมายเช่นเดียวกัน (สมบัติ, 2537) ทั้งที่เป็นผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนระบบนิเวศวิทยา ทั้งนี้เพราะที่ผ่านมาการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีการดำเนินการที่ขาดการวางแผนที่ชัดเจน(มนัส, 2538) การขาดความร่วมมืออย่างจริงจังจากหน่วยงานหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ ตลอดจนชาวบ้านในท้องถิ่น(เสรี, 2534) การอาศัยประชาชนที่อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะประชาชนในพื้นที่เป็นผู้ประสบปัญหา และได้รับผลกระทบโดยตรงทำให้ประชาชนในพื้นที่เข้า

มามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร ย่อมทำให้เกิดการเห็นคุณค่ามากยิ่งขึ้น การพัฒนาย่อมเป็นไปด้วยความเหมาะสมและมีประสิทธิผล(มนัส,2538)

สำหรับพื้นที่ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี เป็นพื้นที่ที่ประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ประชากรในพื้นที่ประสบปัญหาหนี้สินเป็นจำนวนมาก อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี จึงได้มีการกำหนดแนวทางตามนโยบาย เพื่อกำจัดปัญหาความยากจน ด้วยการระดมความคิดเห็นในลักษณะการมองปัญหาจากชุมชนในระดับรากหญ้าซึ่งเป็นกลุ่มที่รู้ถึงสภาพปัญหาเป็นอย่างดี และประกอบกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด ที่มุ่งเน้นให้จังหวัดนนทบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยว แหล่งไม้ดอกไม้ประดับสำหรับการส่งออก ทางจังหวัดนนทบุรี จึงได้มีการทำโครงการ “ การท่องเที่ยว(เชิงเกษตร) ไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ” ขึ้น ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในโครงการ “ การการท่องเที่ยว(เชิงเกษตร) ไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ” ได้แก่ การท่องเที่ยวตลาดน้ำ, หมู่บ้านบอนสีเฉลิมพระเกียรติ , สวนเกษตรของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ การเที่ยวชมสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ และซื้อผลิตภัณฑ์ต่างๆ (OTOP) ของแต่ละชุมชน ซึ่งโครงการนี้ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ มีอาชีพ และรายได้เพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่เกษตรกรในระยะยาว ดังนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีคุณภาพ การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในพื้นที่เป็นสิ่งสำคัญอย่างแท้จริง จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่เป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อต้องการทราบว่าเกษตรกรในพื้นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวมากน้อยแค่ไหน มีส่วนร่วมอย่างไร มีปัญหา การแก้ไขปัญหา และมีข้อเสนอแนะอย่างไร เพื่อจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรีมีการกำหนดตัวแปรอิสระคือ ลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้จากภาคการเกษตร รายได้นอกภาคการเกษตร รายได้จากกาให้บริการการท่องเที่ยว จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมทางการเกษตร ระยะห่างจากแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยด้านทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและปัจจัยด้านปัญหาในการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งปัจจัยเหล่านี้คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นตัวแปรตาม โดยสรุปเป็นแบบจำลองกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

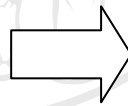
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ(Independent Variables)

ตัวแปรตาม(Dependent Variables)

1. ลักษณะส่วนบุคคล
 - เพศ
 - อายุ
 - ระดับการศึกษา
 - สถานภาพ
 - จำนวนสมาชิกในครอบครัว
2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ
 - รายได้จากภาคการเกษตร
 - รายได้นอกภาคการเกษตร
 - รายได้จากบริการให้บริการการท่องเที่ยว
 - จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร
3. ปัจจัยทางด้านสังคม
 - การเป็นสมาชิกกลุ่ม
 - การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
 - กิจกรรมทางการเกษตร
 - ระยะห่างจากแหล่งท่องเที่ยว
4. ทักษะคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
5. ปัญหาและอุปสรรค

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

1. ด้านการค้นหาปัญหา
2. ด้านการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. ด้านการลงทุนและปฏิบัติตาม
4. ด้านการติดตามประเมินผล

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรที่อาศัยในพื้นที่ ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

นิยามศัพท์

เกษตรกร หมายถึง ผู้แทนของครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่อาศัยในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ของตน

ชุมชนเกษตร หมายถึง ชุมชนที่ประชากรมีอาชีพในการทำการเกษตรที่อาศัยในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่กลุ่มคนหรือประชาชนที่อาศัยอยู่และมีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในด้านการคิดและการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เพื่อผลประโยชน์ของคนในท้องถิ่น รวมถึงการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต การได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษาจัดการแหล่งท่องเที่ยว และในที่สุดแล้วท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการเรียนรู้และเข้าใจในธรรมชาติวัฒนธรรมการเกษตรอันเกิดจากภูมิปัญญา และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น เป็นการท่องเที่ยวที่จะทำให้มีการกระจายรายได้ไปยังท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับธรรมชาติ และวัฒนธรรมการเกษตรบนพื้นที่จริงซึ่งยึดหลักแห่งการเคารพซึ่งศักดิ์ศรีของระบบนิเวศ รวมถึงเอื้ออำนวยประโยชน์และโอกาสทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนท้องถิ่น

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การพัฒนาให้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการเข้ามาเที่ยวชมรวมทั้งยังให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงการรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยมีคณะกรรมการ และคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุกขั้นตอน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นมากที่สุด

กิจกรรมทางการเกษตร หมายถึง กิจกรรมทางการเกษตร เช่น การทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ ของเกษตรกร

ปัญหาและอุปสรรค หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาครั้งนี้สามารถนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรีและยังสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา
กลุ่มอื่นๆที่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน

สมมติฐานการวิจัย

ลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
4. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

“การมีส่วนร่วม” เป็นคำหลักคำหนึ่งที่น่าสนใจนักวิชาการมักกล่าวอ้างถึง กลุ่มเป้าหมาย และชุมชนในกิจกรรมนั้นๆ ไพรัตน์ เดชะรินทร์(อ้างโดย อนุรักษ์,2539) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอาจจะตีกรอบได้แตกต่างกัน แต่เดิมรัฐมองในแง่ของการเน้นการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำงาน และร่วมบำรุงรักษามากกว่าร่วมสมทบด้านวัตถุ และเงิน ซึ่งอาจมีความจำเป็นอยู่ก็ตาม โดยภาพรวมแล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องต่อไปนี้

1. ร่วมศึกษาปัญหา สาเหตุของปัญหาและความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดสร้างรูปแบบการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมกำหนดทิศทาง แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม
4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด ให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม
5. ร่วมบริหารงานพัฒนาทั้งสติปัญญา แรงงาน และซ่อมบำรุงรักษาผลที่เกิดจากการกระทำกิจกรรมนั้นๆ

องค์การอนามัยโลก(อ้างโดย อัญญา ,2543: 20) ได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมที่วางรูปแบบที่แท้จริง หรือสมบูรณ์นั้นจะต้องประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมายกำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามและประเมินผล และประการสำคัญคือ การตัดสินใจด้วย

2. การดำเนินกิจกรรม ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดสรรควบคุมทางการเงิน และการบริหาร
 3. การใช้ประโยชน์ ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเอง และการควบคุมทางสังคม
 4. การได้รับประโยชน์ ประชาชนจะต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่ที่เท่ากัน ซึ่งอาจเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว สังคม หรือวัตถุก็ได้
- นอกจากนี้ เจมส์ คี บีนทอน (อ้างโดย อัญชญา, 2543:20) ได้แยกแยะขั้นตอนที่ประชาชนควรมีส่วนร่วมไว้เป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาและสาเหตุของปัญหาของชาวชนบท
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติตาม
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

การมีส่วนร่วม (Participation) สามารถอธิบายความหมายในเชิงจิตวิทยาได้ว่า เป็นการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้ (Contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย (อโนทัย, 2540:23) ดังรายละเอียดที่ให้คำอธิบายเพิ่มเติม คือ

1. การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ เป็นการเกี่ยวข้องทั้งตัว (self) ไม่ใช่เฉพาะเพียงแต่เกี่ยวข้องด้านกำลังกายหรือทักษะ กล่าวคือ ผู้มีส่วนร่วมจะมีส่วนเกี่ยวข้องทางจิต (ego – involved) ไม่เพียงพอเฉพาะด้านการทำงาน (task – involved)

2. การกระทำการให้ (contribution) เมื่อผู้มีส่วนร่วมได้บังเกิดความเกี่ยวข้องด้านจิตใจและอารมณ์แล้วก็เท่ากับเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กระทำการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยเหตุนี้การมีส่วนร่วมจึงเป็นการยินยอม (consent) มากกว่าที่จะกระทำตามคำสั่งซึ่งเป็นการกระทำโดยปราศจากการยินยอมพร้อมใจ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วมจึงเป็นความสัมพันธ์ทางอารมณ์และจิตใจแบบ “บุคคลวิถิ” คือมีการติดต่อสื่อสารทั้งไปและกลับระหว่างบุคคลนั้นและกลุ่ม

3. การร่วมรับผิดชอบ (participation and responsibility) เมื่อเกิดการเกี่ยวข้องด้านจิตใจ อารมณ์ และได้กระทำการให้แก่สถานการณ์กลุ่มนั้นแล้วผู้มีส่วนร่วมจะเกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มนั้นด้วย เพราะการมีส่วนร่วมจึงเป็นกระบวนการทางสังคมที่บุคคลเข้าไป

เกี่ยวข้อง (self – involved) กับกลุ่มและต้องการเห็นผลสำเร็จของการทำงานนั้นด้วย จึงเกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่ม

สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชน (people participation) นั้น (นำชัย, 2529:117) ได้สรุปความหมายว่า เป็นกระบวนการที่สมาชิกของชุมชนมีการกระทำออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกัน ในการที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วม และการดำเนินการร่วมกัน ในการเพิ่มอำนาจการต่อรองทางการเมืองและเศรษฐกิจ เพื่อปรับปรุงสถานภาพทางสังคมในชุมชน หรือเป็นกระบวนการที่ประชาชนมีส่วนร่วมเมื่อร่วมใจกันในการระบุปัญหาที่ตนประสบอยู่และร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมนั้นให้ลุล่วงไปเพื่อประโยชน์ของชุมชน และช่วยสร้างความรู้สึกรับผิดชอบและความเป็นเจ้าของให้เกิดกับประชาชน ทำให้การดำเนินโครงการต่างๆที่วางไว้ดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางได้ และมีผลให้ประชาชนสามารถช่วยตนเองได้ในระยะยาว โดยไม่ต้องคอยพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐหรือภาคเอกชนต่อไป

แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน คือ(นำชัย, 2529:118 – 119)

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการระบุปัญหา และสาเหตุของปัญหา ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าประชาชนไม่มีบทบาทในการระบุปัญหา และความต้องการของเขาแล้ว โครงการต่างๆที่วางออกมาก็จะไร้ประโยชน์ เพราะโครงการที่วางออกมามีได้ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชน อีกทั้งประชาชนจะมองไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมและการดำเนินกิจกรรมก็จะไม่ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการระบุปัญหา วิเคราะห์ปัญหาด้วยตนเอง โครงการที่วางไว้ก็จะสามารถดำเนินไปสู่จุดหมายโดยง่าย เพราะประชาชนจะเกิดความรู้สึกที่เป็นเจ้าของโครงการ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาให้พวกเขาเอง

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เมื่อประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมเข้ามามีบทบาทในการระบุปัญหาแล้ว ขั้นต่อไปคือ การร่วมกันวางแผนโครงการดำเนินกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาของพวกเขาด้วยตัวของเขาเอง แต่อย่างไรก็ตาม นักพัฒนาหรือผู้มีความรู้ในการวางแผนควรมีส่วนเข้าไปร่วมในการวางแผนด้วย เพื่อคอยให้คำแนะนำประชาชนในการวางแผนกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา แต่มิใช่ว่านักพัฒนาเหล่านี้จะเป็นผู้วางแผนกำหนดแนวทางแก้ปัญหาเสียเอง เพราะผลเสียที่จะติดตามมาก็คือประชาชนจะไม่สามารถดำเนินการช่วยตนเองได้ในโอกาสต่อไป การที่ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแรงร่วมใจในการตัดสินใจหาแนวทางแก้ไขปัญหาและแนวทางดำเนินกิจกรรมนี้ จะมี

ผลทำให้พวกเขาเหล่านี้ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ (sense of belonging) กิจกรรมนั้นและจะนำมาซึ่งความร่วมมือร่วมใจกันดำเนินกิจกรรมที่วางไว้

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน ดังที่กล่าวมาแล้วว่าเมื่อประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมแล้ว ผลที่ตามมาคือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมที่วางไว้ นอกจากนั้นแล้วนักพัฒนาควรกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนในรูปแบบของทรัพยากรธรรมชาติที่ประชาชนในชุมชนที่อยู่ตามกำลังความสามารถของประชาชน แทนที่จะใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยจากภายนอกของชุมชนเสียทั้งหมด การดำเนินกิจกรรมร่วมกันนั้นจะเป็นการเสริมสร้างให้ประชาชนรู้จักการทำงานร่วมกัน

4. การมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล การมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นนี้จะทำให้ประชาชนได้มีการประเมินว่า ผลงานที่ตัวเองดำเนินไปนั้น ได้รับผลดีหรือได้รับผลประโยชน์มากน้อยเพียงไร และอุปสรรคต่างๆที่ได้รับจากการดำเนินงานนั้น การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลนี้ จะทำให้ประชาชนรู้แจ้งเห็นจริงว่า กิจกรรมที่พวกเขาทำไปนั้น ดีหรือไม่คืออย่างไร ซึ่งพวกเขาจะนำไปใช้วางแผนแนวทางแก้ไขในโอกาสต่อไปได้

สำหรับแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นตอน การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมนั้น มักจะประสบปัญหาในเรื่องระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนของประชาชนที่มีสาเหตุมาจากตัวประชาชนเองที่ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการวางแผน จึงมอบความรับผิดชอบในการวางแผนให้นักพัฒนาเป็นผู้ดำเนินงานในขั้นตอนนี้ อย่างไรก็ตามในแนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น ให้ความสำคัญกับขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมของประชาชนมากเนื่องจากจะมีผลให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในกิจกรรมนั้นและจะนำมาซึ่งความร่วมมือร่วมใจในที่สุด ดังนั้นการศึกษาถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมได้ ซึ่งนำชัย (2529:126 – 127) ได้เรียบเรียงไว้ดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 ประชาชนส่วนน้อยหรือไม่มีเลยในขบวนการตัดสินใจ

ลักษณะของผู้วางแผน : กลุ่มบุคคลที่มีการศึกษาซึ่งถูกแต่งตั้งโดยผู้มีอำนาจนอกชุมชน

สถานะของอำนาจหน้าที่ : ผู้วางแผนและบุคคลชั้นสูงในท้องถิ่น

หน้าที่ : มีหน้าที่ถูกต้องตามกฎหมายในการวางแผนและดำเนินการ โดยผ่านบุคคลชั้นสูงในท้องถิ่น

รูปแบบที่ 2 ประชาชนในท้องถิ่นจะเข้ามามีส่วนร่วมน้อย แม้ว่าจะมีการกระตุ้นให้เข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของผลตอบแทน

ลักษณะของผู้วางแผน : ผู้นำท้องถิ่นถูกแต่งตั้งโดยรัฐบาล

สถานะของอำนาจหน้าที่ : ผู้วางแผนและบุคคลชั้นสูงในท้องถิ่น

หน้าที่ : มีหน้าที่ถูกต้องตามกฎหมายในการวางแผนและดำเนินการ โดยผ่านบุคคลชั้นสูงในท้องถิ่น และมีปัจจัยในการดำเนินการจากภายนอก

รูปแบบที่ 3 ประชาชนในท้องถิ่นจะเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แต่พวกเขาจะเข้ามามีส่วนร่วมแบบฉาบฉวยเท่านั้น

ลักษณะของผู้วางแผน : ผู้วางแผนภายนอกแต่มีการปรึกษากับกลุ่มชาวบ้าน

สถานะของอำนาจหน้าที่ : ผู้วางแผนและประชาชนส่วนน้อย

หน้าที่ : มีหน้าที่ถูกต้องตามกฎหมายในการวางแผน โดยทำให้ประชาชนเกิดความรู้อีกว่าพวกเขาได้ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้วางแผนแล้ว

รูปแบบที่ 4 ประชาชนในท้องถิ่นจะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมเพราะพวกเขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แต่อย่างไรก็ตามผู้วางแผนมีอำนาจในการควบคุมและการตัดสินใจมากกว่า

ลักษณะของผู้วางแผน : ผู้วางแผนได้มีการปรึกษากับกลุ่มประชาชนในขั้นเริ่มแรกของการวางแผน

สถานะของอำนาจหน้าที่ : เป็นผู้วางแผนร่วมกับประชาชน แต่ผู้วางแผนมีอำนาจในการตัดสินใจมากกว่า

หน้าที่ : จัดการประชุมระหว่างผู้วางแผนกับประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญมากขึ้นของขบวนการวางแผนและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ

รูปแบบที่ 5 ประชาชนในท้องถิ่นที่เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น เพราะพวกเขามีตัวแทนเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจ

ลักษณะของผู้วางแผน : ในการวางแผนกิจกรรมและวางโครงการ คณะกรรมการโครงการ มีตัวแทนของประชาชน

สถานะของอำนาจหน้าที่ : ผู้บริหารและผู้วางแผนมีอำนาจในการตัดสินใจมากกว่า

หน้าที่ : ตัวแทนประชาชนมีสิทธิ์มีเสียงในการวางแผนโครงการ แต่การตัดสินใจในกิจกรรม มักจะขึ้นอยู่กับคณะกรรมการบริหารชั้นสูง เพราะมีเสียงมากกว่า

อคิน (2527) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนว่าอย่างน้อยก็ต้องมีลักษณะ 2 อย่างคือ

1. เหตุผลของการมีส่วนร่วม แยกเป็น

-เข้าร่วมเพราะเกรงใจ

-เข้าร่วมเพราะถูกบังคับ

- เข้าร่วมเพราะมีสิ่งจูงใจเฉพาะหน้า
- เข้าร่วมเพราะเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมดี
- เข้าร่วมเพราะอยากเข้าร่วมเพราะเห็นว่าจะก่อประโยชน์ระยะยาวต่อตนเองและชุมชน

2. ขั้นตอนของการเข้าร่วมของประชาชนในชุมชน แบ่งเป็น

- การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข
- การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา
- การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน และ
- การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการในด้านต่างๆ William (1969) ได้ให้ความเห็นว่าต้องอาศัยมาตรการหลายๆด้านควบคู่กันไป (อ้างโดย โสรจจ์ , 2543 : 17) ได้แก่

1. การใช้มาตรการทางกฎหมาย เช่น กฎระเบียบต่างๆ
2. การใช้แรงจูงใจต่างๆ เช่น ภาษี สิ่งตอบแทน เป็นต้น
3. การให้ความรู้และข้อมูล
4. การให้ทุนโดยตรง

สากล (2532) กล่าวว่าการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนานั้นเกิดจากแนวคิด 3 ประการ คือ ประการแรก เกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน โดยเกิดจากปัจเจกบุคคลแล้วพร้อมต้องกันกลายเป็นส่วนรวม ประการที่สอง เกิดจากความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีผลต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้น ผลักดันให้มุ่งไปสู่การรวมกลุ่มวางแผนแล้วลงมือกระทำร่วมกัน และประการสุดท้าย เกิดจากการตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่ปรารถนา การตัดสินใจร่วมกันนี้จะต้องรุนแรงมากพอที่จะเกิดความริเริ่มกระทำการ ที่ตอบสนองความชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

จากการศึกษาแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง การที่ประชาชนและชุมชนสามารถพัฒนาขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของประชาชนและชุมชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนใน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขั้นตอนการวางแผนแก้ไขปัญหา ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผน และขั้นตอนการติดตามประเมินผล และในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้แนวความคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน มากำหนดเป็นตัวแปรตามของการศึกษาโดยกำหนดขั้นตอนของการมีส่วนร่วมที่ใช้ในการศึกษาใน 4 ขั้นตอน

คือ ขั้นตอนการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขั้นตอนการวางแผนแก้ไขปัญหา ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน และขั้นตอนการติดตามประเมินผล

การทอ้งเที่ยวแห่งประเทศไทยและสถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย(2540:21) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าแนวคิดของการมีส่วนร่วมเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นเป็นหลัก โดยได้รวมถึงการมีส่วนร่วมกับทุกองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กระบวนการพัฒนาการทอ้งเที่ยวเชิงนิเวศน์ มีเป้าหมายและทิศทางเดียวกัน

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นประเด็นปัญหาใหญ่ที่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ง่ายนัก ในภาวะสังคมปัจจุบัน ปัจจุบันการมีส่วนร่วมยังอยู่ในวงจำกัด และขาดความสมดุล เช่นความร่วมมือระหว่างอุทยานแห่งชาติกับองค์กรปกครองท้องถิ่น ในการพัฒนาการทอ้งเที่ยวในเขตอนุรักษ์การร่วมมือระหว่างประชาชนในพื้นที่กับผู้ควบคุมดูแลทรัพยากรและการประสานงานระหว่างผู้ประกอบการกับส่วนราชการ เป็นต้น

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ยังคงเป็นลักษณะของการมีกิจกรรมที่มีรายได้เสริมจากการทอ้งเที่ยว เป็นการค้าขายในธุรกิจทอ้งเที่ยวมากกว่ามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาการทอ้งเที่ยว มีเพียงองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นบางแห่งเท่านั้นที่มีโอกาสในการจัดการบางพื้นที่ที่ประชาชนได้จัดตั้งกลุ่มและดำเนินการจัดการทอ้งเที่ยวเอง โดยเสนอการเยือนพื้นที่เกษตรกรรมของชุมชนและพื้นที่อนุรักษ์ใกล้เคียง

ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนาการทอ้งเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศน์ การทอ้งเที่ยวแห่งประเทศไทยและสถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย(2540:34 – 35) ได้เสนอเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาไว้ดังนี้

นโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

1. พัฒนาแบบแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดรวมถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่น เอกชนและประชาชนทั่วไปในด้านการลงทุน การผลิตสินค้าและบริการ ทั้งนี้ต้องมีความเสมอภาค เป็นธรรมในกรอบที่เหมาะสม สอดคล้องกับการพัฒนาด้านอื่นๆและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

2. สนับสนุนการจัดตั้งข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการทอ้งเที่ยวเชิงนิเวศ ในรูปแบบองค์กรหรือคณะกรรมการระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น โดยมีเครือข่ายครอบคลุมผู้เกี่ยวข้องทุกส่วนและทุกระดับ โดยให้องค์กรมีขอบเขตความสามารถในการตัดสินใจ และดำเนินการอย่างอิสระภายใต้กรอบที่ตอบสนองความจำเป็นในการจัดการแต่ละระดับ

3. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ และติดตามประเมินผลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งปรับทัศนคติและปรับปรุงขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐให้สามารถร่วมมือและเกื้อหนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น

4. ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรประชาชน ทั้งที่เป็นนิติบุคคล และไม่เป็นนิติบุคคล

5. พัฒนากฎหมายและระบบงบประมาณของภาครัฐ ทำให้สามารถส่งเสริม และเอื้ออำนวยต่อการประสานงานความร่วมมือของหน่วยงานปฏิบัติทุกระดับกับประชาชนท้องถิ่น ตลอดจน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ในการให้ชุมชนมีโอกาสควบคุม กำกับ ดูแล และจัดการทรัพยากรด้วยตนเอง

6. สนับสนุนพัฒนาศักยภาพของคน โดยการเพิ่มความรู้และทักษะในด้านการจัดการพัฒนาการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำหรับชุมชนให้กว้างขวางมากขึ้น

7. สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้มแข็งมีประสิทธิภาพในด้านการจัดการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ อย่างมีอิสระและสามารถเก็บรายได้เพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟูการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง โดยให้มีการพัฒนาทักษะการจัดการที่ถูกต้อง

8. สนับสนุนองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาทางสังคมให้มีโอกาสในการเข้าช่วยเหลือ และยกระดับการมีส่วนร่วมจนการจัดตั้งองค์กรชุมชนของประชาชนอย่างสร้างสรรค์

กลยุทธ์การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นเป็นเป้าหมายสำคัญ ได้รับการเน้นให้มีในกระบวนการท่องเที่ยวแนวใหม่ ถือได้ว่าเป็นพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนในองค์กรรวมของระบบสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ให้ความสำคัญ โดยจัดเป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นครอบคลุมการมีส่วนร่วมขององค์กรอื่นๆด้วยแต่ได้เน้นการให้ความสำคัญแก่ประชาชนท้องถิ่นในอันที่จะมีบทบาทในการดูแลและควบคุมการท่องเที่ยวได้มากขึ้น และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี

ประชาชนในชุมชนพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีบทบาทสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมาก เนื่องจากประชาชนเป็นเจ้าของท้องถิ่นสามารถเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐกับชุมชนเอง และระหว่างชุมชนกับเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยในส่วนที่เชื่อมโยงระหว่างชุมชนกับหน่วยงานของรัฐจะอยู่ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของฐานรองรับการ

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จัดขึ้น โดยเอกชนหรือบริษัทท่องเที่ยว เช่น ร่วมพัฒนาจุดขายต่างๆ ได้แก่ ที่พักอาศัย ภัตตาคาร การนำเสนอลูกค้านักเดินทางวัฒนธรรม ศิลปะและประเพณีต่างๆ ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว เป็นต้น

กลยุทธ์การสร้างการมีส่วนร่วม เป็นเรื่องที่ต้องได้รับความร่วมมือและความเข้าใจจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรของรัฐ และเจ้าของหรือผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลพื้นที่รวมทั้งผู้ประกอบการอย่างเป็นธรรมกับประชาชนในพื้นที่

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

เพื่อให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมตัดสินใจอย่างมีระบบ ในกระบวนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พัฒนาให้เกิดความรัก ความหวงแหน คุณภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต เพิ่มพูนรายได้จากระบบ และเรียนรู้ เข้าใจ ปฏิบัติได้ ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง และสามารถมีสัมพันธภาพเชิงธุรกิจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

เป้าหมายของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น

1. ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ และตัดสินใจในกระบวนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และให้มีส่วนรับรู้แผนระดับชาติ แผนระดับท้องถิ่น ระบบปฏิบัติการ โครงการและกิจกรรมต่างๆ โดยให้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติได้ในการจัดการและดำเนินการเชิงธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2. ประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีความรัก ความหวงแหน มีการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสมโดยมีส่วนร่วมในการประเมินผลและกำหนดนโยบาย
3. ประชาชนท้องถิ่นรวมกลุ่ม หรือจัดตั้งองค์กรเพื่อเป็นศูนย์เชื่อมโยงกับองค์กรภายนอก ทั้งที่เป็นองค์กรของรัฐ เอกชน นิติบุคคลหรือเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แนวทางการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย

1. ให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดศักยภาพ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน โดยพิจารณาจากที่ตั้ง กิจกรรม ความพร้อม และความต้องการของชุมชน รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูปแบบของการเป็นคณะกรรมการ การรับผิดชอบการดำเนินการ การสนับสนุนภาครัฐ เป็นต้น

2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการจัดตั้งเป็นองค์กรทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการขึ้นในชุมชน เช่น ชมรม สมาคม สหกรณ์ เป็นต้น
3. ให้องค์กรต่างๆในพื้นที่ เช่น สภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรประชารัฐอื่นๆ
4. จัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับพื้นที่ให้เป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายระดับจังหวัด ภาค และประเทศ
5. ให้องค์กรผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวระดับพื้นที่ เช่น กรมป่าไม้ กรมศิลปากร จังหวัด เอกชน และ ททท. เป็นกลไกที่สำคัญในการถ่ายทอดและประสานงานการปฏิบัติกับผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับชุมชน และถ่ายโอนอำนาจการกำกับดูแลและควบคุมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อย่างเป็นขั้นตอน
6. กำหนดช่องทางจัดหาเงินทุนเพื่อดำเนินการบริหารจัดการโครงการและกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น จัดหางบประมาณ สหกรณ์ กองทุน หรือเงินกู้ที่มีเงื่อนไขต่างๆ ที่เหมาะสมและจูงใจ เน้นการประสานงานกับแหล่งเงินทุน หรือสถาบันการเงิน เอกชน เป็นหลัก
7. กำหนดจำนวนคนเข้ามาชมนอุทยานในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวแออัดเพื่อให้สอดคล้องกับกำลังรองรับของพื้นที่
8. ใช้มาตรการทางกฎหมายและเศรษฐศาสตร์เข้าควบคุม และลดปริมาณขยะในแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุน พ.ร.บ. มัคฉาบรรจุกันท์ โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ
9. สร้างระบบ Green Tourism Label เพื่อแสดงถึงมาตรฐานของกิจการท่องเที่ยวที่เน้นการอนุรักษ์ เช่น โรงแรม ภัตตาคาร บริษัททัวร์ ที่ดำเนินการโดยมีผลต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด
10. ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษาในท้องถิ่นจัดค่ายเยาวชน และทัศนศึกษาในฤดูกาล โดยให้มีส่วนประกอบของการศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และกีฬา
11. เพิ่มและปรับปรุงป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่ที่สำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวให้เป็นภาษาและเครื่องหมายสากล
12. เพิ่มมาตรฐานด้านความปลอดภัย ไม่เพียงแต่ความปลอดภัยจากอาชญากรรมแต่รวมถึงความปลอดภัยของสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ความแข็งแรงของราวบันได สะพานแขวน ฯลฯ ตั้งมาตรฐานของความปลอดภัยของยานพาหนะในแหล่งท่องเที่ยว เช่น รถรางไฟฟ้าขึ้นเขา รถกระเช้า

2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เพื่อพิจารณาจากระบบท่องเที่ยวมีองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สำคัญ 3 ส่วน คือ ทรัพยากรการท่องเที่ยวการเกษตร ตลาดการท่องเที่ยว และบริการการท่องเที่ยว (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542) กล่าวคือ

1. **ทรัพยากรการท่องเที่ยวการเกษตร** ทรัพยากรการเกษตร หมายถึง ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต ผลผลิตทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นแสงแดด ดิน น้ำ ตลอดจนพันธุ์พืช – พันธุ์สัตว์ และเกิดจากการจัดการโดยมนุษย์ ให้ก่อเกิดผลผลิตทางการเกษตร เพื่ออุปโภคบริโภค ซึ่งในที่นี้อาจเรียกทรัพยากรการท่องเที่ยวการเกษตรนี้โดยให้ความหมายคือ แหล่งเกษตรกรรม และปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อแหล่ง โดยครอบคลุมบทบาทของพื้นที่กระบวนการ และกิจกรรมการเกษตร ซึ่งสามารถคัดเลือกนำมาใช้เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวได้

2. **ตลาดการท่องเที่ยว** ตลาดการท่องเที่ยวเฉพาะเป็นตลาดที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเฉพาะเรื่องมากขึ้น นักท่องเที่ยวประเภทนี้จะให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้กิจกรรมเฉพาะด้าน เช่น การศึกษาวิถีชีวิต ทัศนศึกษาวัฒนธรรม โบราณสถานวัตถุเฉพาะด้าน จึงทำให้มีความชัดเจนในด้านการจัดการการตลาดมากขึ้น

3. **บริการท่องเที่ยว** บริการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การบริการนำเที่ยว จะต้องเกี่ยวเนื่องกับการเกษตร – ชนบท ตัวอย่างบริการที่ชัดเจน คือ ที่พักตามบ้าน (Homestay) และที่พักตามสวนเกษตรต่างๆ (Farmstay)

ในแหล่งท่องเที่ยวเกษตรแต่ละแห่งจะมีกิจกรรมที่ให้บริการนักท่องเที่ยวหลายๆ กิจกรรมแล้วแต่สภาพของการจัดการท่องเที่ยวเกษตรแต่ละแห่ง ได้แก่

ประเภทการแสดงสินค้าหรือสาธิต

- แปลงสาธิตพันธุ์พืชสวยงาม และหลากหลาย เช่น กล้วยไม้ ดอกไม้ พืชผัก และผลไม้ในท้องถิ่น และจากต่างประเทศที่น่าตื่นตาตื่นใจ

- แปลงรวบรวมพันธุ์พืชชนิดต่างๆ เช่น พันธุ์กล้วยไม้ พันธุ์พริก พันธุ์มะเขือ เป็นการรวมพันธุ์จากแหล่งต่างๆทั่วโลก

- การแสดงขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆทางการเกษตร เช่น การปลูกดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต การปฏิบัติหลังการเกษตร การบรรจุภัณฑ์ การแปรรูปการผลิต การเลี้ยงไหม การเลี้ยงผึ้ง

- การแสดงอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องมือ และวิถีทางการเกษตรของไทยในอดีต

- การแสดงประเพณีวัฒนธรรมด้านการเกษตรในอดีตที่ผ่านมาเช่น การตกกล้า การไถนา การดำนา การเก็บเกี่ยว การซ่อมข้าว หรือดำข้าว การเก็บเกี่ยวพืชผักและแปรรูป การแสดงฝีมือหรือหัตถกรรมต่างๆ

ประเภทให้นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมระยะสั้น

- การเข้าชมสวนเกษตร เช่น สวนไม้ดอก สวนพืชผัก สวนสมุนไพร สวนไม้ผัก โดยนักท่องเที่ยวอาจเก็บผลผลิตกินเองจากต้นในสวน หรือการซื้อผลผลิตโดยเลือกเก็บเองได้ มีทั้งความสวยงาม ความแปลกตา และบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ

- ทำกิจกรรมพื้นบ้านระยะสั้นร่วมกับชาวบ้าน เช่น จีควาย นั่งเกวียน ไถนา กรีดยาง ขยกยอ พายเรือ ทอดแห

ประเภทให้นักท่องเที่ยวพักแรมอยู่ในบ้าน

- นักท่องเที่ยวพักแรมในหมู่บ้านเพื่อศึกษาและสัมผัสกับการใช้ชีวิตของชาวชนบทเกษตร โดยให้นักท่องเที่ยวได้รับบริการที่อบอุ่น ปลอดภัย สะอาด สะอาด

ประเภทการอบรมให้ความรู้การเกษตรแผนใหม่และความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาของชาวบ้าน

- ฝึกหัดปฏิบัติเกี่ยวกับการทำการเกษตรในสมัยใหม่ เช่น การปลูกและดูแลรักษาพืช การแปรรูปและเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตร ฯลฯ ซึ่งอาจจะมีประกาศนียบัตรให้

- ฝึกหัดปฏิบัติเพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาของชาวบ้านชนบท เช่น ศึกษาแมลงที่เป็นประโยชน์ พืชผักพื้นเมืองที่กินได้ การเก็บเห็ดในป่า การทำข้าวเม่า การทำขนมจีน การทำน้ำตาลจากมะพร้าวและตาลโตนด การเก็บเกี่ยวข้าวด้วยแกระ การนวดแผนโบราณ และการอบสมุนไพร การเผาข้าวหลาม ฯลฯ

ประเภทจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร

- สินค้าอาหารแปรรูปที่หลากหลายของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

- สินค้าหัตถกรรมพื้นเมืองของเกษตรกร

- ของใช้และของที่ระลึกต่างๆ

- ผักสด ดอกไม้สด ผลไม้สด

- ต้นพันธุ์พืช เมล็ดพันธุ์พืชที่น่าสนใจให้นักท่องเที่ยวซื้อไปปลูกเอง

- อาหารที่ผลิตและเตรียมในพื้นที่แบบง่ายๆแต่สะอาด

ประเภทให้รู้ทางด้านธุรกิจเกษตร

ในช่วงที่ธุรกิจอื่นประสบปัญหาเนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำ เช่น ในปัจจุบันจะมีนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเดินทางมาเพื่อหาช่องทางในการทำธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนรวดเร็ว และเป็นธุรกิจที่ยังก้าวหน้าไปได้เพื่อให้นักท่องเที่ยวในเชิงท่องเที่ยวธุรกิจเกษตรได้สัมผัสพบเห็นดูกิจกรรมของเกษตรกรแล้วอาจเกิดแนวคิดในการทำธุรกิจโดยร่วมลงทุนกับเกษตรกร เช่น ร่วมกับเกษตรกรทำการผลิตเพื่อแปรรูป เพื่อส่งออกและจำหน่ายภายในประเทศ หรือร่วมกันผลิตและจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมต่างๆ การท่องเที่ยวในลักษณะนี้นอกจากจะเอื้ออำนวยผลประโยชน์อย่างสูงให้กับเกษตรกรแล้วยังเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยเหลือภาคเอกชนจากธุรกิจอื่นที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการให้เกษตรกรมีการเตรียมข้อมูลและรายละเอียดเชิงธุรกิจเพื่อการนี้ด้วย

นำชัย (2540:22 – 25) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศ (agro ecotourism) ไว้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มีทั้งปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ วัฒนธรรมทางการเกษตรที่เป็นวิถีชีวิต และเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ในวัฒนธรรมการเกษตรนั้นประกอบไปด้วยกระบวนการผลิตและผลผลิตจากการเกษตร ซึ่งในแต่ละกระบวนการของแต่ละขั้นตอนการทำเกษตรนั้น เช่น ความเชื่อก่อนทำการเกษตร อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีการทำการเก็บเกี่ยว การดูแลรักษา การแปรรูปผลผลิต ขนบธรรมเนียม ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันเป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความหมายและมีคุณค่าอย่างลึกซึ้งซึ่งที่มีการสืบทอดสิ่งต่างๆ จากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ถือว่าวัฒนธรรมการเกษตรเป็นอารยธรรมการเกษตรของไทยที่ชาวต่างวัฒนธรรมไม่เคยเห็นมาก่อน และเดิมทีการเกษตรของประเทศไทยจะขายผลผลิตทางการเกษตรเพียงอย่างเดียว และเอาบางส่วนเหลือไว้พอกินพออยู่ก็สามารถที่จะอยู่อย่างสุขสบาย ไร้เดียงดาใจกว้างว่าหาอะไรมาขาย แต่ปัจจุบันสภาพทางเศรษฐกิจได้เปลี่ยนไปต้นทุนการผลิตสูง ค่าครองชีพสูง รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ดังนั้นเกษตรกรจึงต้องหาทางเพิ่มรายได้เนื่องจากการทำการเกษตรอย่างเดียวอาจจะไม่พอ ต้องนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการทำการเกษตร หรือต้องหาอาชีพอื่นทำ สาเหตุที่ทำให้วัฒนธรรมทางการเกษตรเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศ จึงน่าจะมีส่วนช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีชีวิตที่ดีขึ้น โดยการจัดการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศ (agro ecotourism) ที่เกี่ยวกับกระบวนการผลิตและผลผลิตในลักษณะที่มีการสาธิต การแสดงทำการเกษตรในแต่ละขั้นตอนให้นักท่องเที่ยว (Tourist) ได้ชมและให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส ส่วนในด้านผลผลิตจากการเกษตรก็มีการแปรรูปจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดที่พักแบบ Home stay โดยให้นักท่องเที่ยวได้พักแรมในบรรยากาศที่ดูเป็นธรรมชาติเหมือนกับคนในท้องถิ่น ซึ่งการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศจึงมีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ พัฒนาและสร้างรายได้ โดยชุมชนมีส่วนร่วม

ในการส่งเสริมให้มีการดำเนินการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศหรือ Agro – ectourism มนระบบธุรกิจแล้วควรดำเนินการอย่างรอบคอบดังนี้ (สร้อยศรี , 2540:42)

1. มีการวางแผนและการทำการศึกษาอย่างรอบคอบ
2. ให้การศึกษาเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแก่ชุมชน เพื่อทำความเข้าใจกับชุมชนก่อนว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นเพียงกิจกรรมเสริมจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและวิถีชีวิตตามปกติของชุมชนเท่านั้น หากชุมชนเปลี่ยนแปลงอาชีพและวิถีชีวิตมาเพื่อรับใช้ธุรกิจการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียวชุมชนก็จะสูญเสียเสน่ห์ซึ่งเป็นจุดขายอันล้ำค่าของตนไปและยากจะเรียกกลับคืนมา ดังเช่นในหลายพื้นที่ที่ถวิลหาบรรยากาศเก่าๆดีๆ

3. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมจะได้รับผลประโยชน์สูงสุด
4. ดำเนินการบนพื้นฐานที่ชุมชนท้องถิ่นส่วนรวมจะได้รับผลประโยชน์สูงสุด การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศควรยึดหลักการต่อไปนี้ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ คือ (นำชัย , 2540:5)

1. ต้องการสนับสนุนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีจรรยาบรรณด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. กิจกรรมใดๆต้องไม่ทำให้ทรัพยากรเสื่อมโทรม
3. ให้มีความสำคัญกับการคงไว้ ซึ่งคุณค่าที่แท้จริงของทรัพยากรธรรมชาติ (ไม่คัดแปลงธรรมชาติ และวัฒนธรรม อารยธรรม)
4. เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและวัฒนธรรมบนพื้นที่
5. ต้องสัมผัสกับชุมชนท้องถิ่น ก่อให้เกิดประโยชน์ชุมชนท้องถิ่น
6. กิจกรรมต้องเน้นที่เป็นการศึกษา เรียนรู้ระบบนิเวศและวัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่ใช่เน้นการค้า เรายัง

7. ต้องมีการวางแผนการเตรียมการเพื่อให้นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน เกิดความพึงพอใจในประสบการณ์ ดังนั้นกิจกรรมควรเน้นการเกิดประสบการณ์ด้วยตนเอง (experience based management) มากกว่า activity based management (ตกปลา ปีนเขา ล่าสัตว์) หรือ benefit based management (ขายอย่างเดียว)

นอกจากนี้ นำชัย (2540:6 – 7) ได้ระบุขั้นตอนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศไว้ ดังนี้

1. กำหนดกลยุทธ์ด้านการจัดการโดย
 - 1.1 ประเมินทรัพยากรที่สามารถใช้ประเมินกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น
 - สภาพทรัพยากรธรรมชาติ เกษตรกรรม ฤดูกาลที่มี
 - สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่
 - ทรัพยากรด้านวัฒนธรรม ประเพณี ฤดูกาลที่มี

-ใครเป็นผู้รับผลประโยชน์

1.2 กำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องการ

-จะต้องพัฒนาหรือไม่พัฒนาไปถึงระดับใด

-จะจัดการกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นได้อย่างไรให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด

-ต้องการสื่ออะไรกับผู้มาเยือน

-มีจุดสนใจอะไรเป็นจุดขาย และจะจัดทำเส้นทางเดินอย่างไร

1.3 วางแผนกิจกรรมและประเภทของการท่องเที่ยวที่จะจัดบนพื้นที่ เช่น

-ใครจะทำอะไร ที่ไหน และอย่างไร

-จะฝึกอบรมชาวบ้านหรือไม่

-จะจัดสื่อความหมายอะไรบ้าง

-จะใช้สถานที่ใดเป็นศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว

-จะพัฒนาหัตถกรรมของที่ระลึกอย่างไร

-จะหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนจากที่ไหน

สื่อความหมาย – นิทรรศการ รูปแบบแผนผังเส้นทางเดินแผ่นพับ ใบปลิว คู่มือการเดินทางในหมู่บ้าน ป้ายสื่อความหมาย

2. กำหนดโครงสร้างอัตราค่าบริการและเงินกองทุน

- ค่ามัคคุเทศก์

- ค่าอาหาร/ที่พักโรงแรม

- ต้อนรับ/ขนส่ง

- บรรยายสื่อความหมาย

3. ร่วมงานกับบริษัทนำเที่ยว ควรเลือกบริษัทนำเที่ยวประเภทมุ่งผลกำไร แต่พยายามจัดรูปแบบนำเที่ยวให้เกิดผลกระทบน้อย และจะบริจาคผลกำไรให้กับกิจกรรมอนุรักษ์ของท้องถิ่น

4. การร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นโดย Creating Stakeholders ซึ่งอาจเป็นลักษณะ individually or part of organization ให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อาจจัดตั้งเป็นกลุ่มหรือองค์กรบริหารของชาวบ้าน เพื่อกำหนด

-กิจกรรมประเภทการท่องเที่ยว

-การบริหาร อาหาร มัคคุเทศ การบริการต้อนรับให้ข้อมูล การแสดง

โชว์ การจัดที่พักแรมแบบ Hone stay ของชุมชน

-Carrying Capacity ของชุมชน

5. กำหนดแนวทางและวิธีการตรวจสอบผลกระทบของการท่องเที่ยวบนพื้นที่กำหนดระดับ Carrying Capacity ของชุมชนอย่างเหมาะสม

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจะเน้นความสำคัญของการควบคุมคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว การให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว การเอาใจใส่ดูแลจำนวนและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว และการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

ลักษณะสำคัญ 6 ประการที่ประกอบขึ้นเป็นแนวคิดของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่น และระดับภูมิภาค

ควรส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างจริงจังก่อนการพัฒนาสู่การท่องเที่ยวระหว่างประเทศอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันถึงความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวกับระบบสาธารณสุขปโลกที่มีอยู่

2. การมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น (Local Participation)

ควรส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการต่างๆที่จะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่

3. ขอบเขตของการพัฒนาการท่องเที่ยว (Scale of Tourism Development)

ควรพิจารณาอย่างรอบคอบถึงขอบเขตที่เหมาะสมของการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยว (Carrying Capacity) ทั้งนี้ควรพยายามผลักดันให้การท่องเที่ยวได้รวบรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่นั้นๆ

4. การใช้วัสดุและผลผลิตจากท้องถิ่น (Local Product)

ควรสนับสนุนการใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นในการก่อสร้าง ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากผลผลิตต่างๆของคนในท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยลดดุลการค้ากับต่างประเทศได้ทางหนึ่ง และเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นนั้นๆได้ด้วย

5. การกระจายรายได้ (Income Distribution)

การพัฒนาการท่องเที่ยวควรเป็นรูปแบบที่จะนำรายได้เข้าท้องถิ่นนั้นให้มากที่สุด เพื่อประโยชน์ระยะยาวของชุมชน

6. การจ้างงาน (Employment)

คุณภาพของงานสำหรับคนในท้องถิ่นควรเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว กล่าวคือ มุ่งเสริมรูปแบบของงานที่มีความน่าสนใจและได้รับผลตอบแทนสูง

อนูรัถย์ (2540:3) กล่าวว่าไว้ว่าการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) เป็นคำศัพท์ของการพัฒนาที่เกิดขึ้นมาด้วยสาเหตุของความกดดันที่เกิดจากความไม่สมดุลระหว่างการเร่งรัดพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการเร่งรัดการลงทุนและใช้วัสดุจากทรัพยากรธรรมชาติอย่างไร้ขอบเขตจึงเป็นผลให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายอย่างรวดเร็ว สภาพสังคมเสื่อมโทรม ช่องว่างของรายได้ระหว่างคนจนกับคนรวยกว้างขึ้น คนยากจนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ กับความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

ปรีชา (2538:90 – 109) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า เป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการผสมผสานลักษณะที่ทำให้เศรษฐกิจทั้งระบบผสมผสานกลมกลืนกันอย่างเหมาะสม เช่น ไม่เน้นเรื่องการขยายตัวทางเศรษฐกิจจนลืมเรื่องการรักษาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติเป็นต้น

ภราเดช (2539:4 – 7) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนว่า จำเป็นต้องมีการพัฒนาทั้งในมิติด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ควบคู่กันไปโดยตลอด การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยความหมายทั่วไปนั้นหมายถึง การพัฒนาที่จะใช้ประโยชน์ในปัจจุบันโดยไม่กระทบกระเทือนผลประโยชน์ที่พึงมีในอนาคต หรือในอีกความหมายหนึ่งคือ การใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ จากวัฒนธรรม หรือธรรมชาติในระดับที่ไว้วัฒนธรรมหรือธรรมชาติยังคงสภาพอยู่ได้อย่างถาวร

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนจึงเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวและพัฒนาสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป โดยใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง เหมาะสม ด้วยการศึกษาและวางแผนเพื่อส่งเสริมและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมอย่างคุ้มค่าและยาวนานที่สุดในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ หรือเสื่อมสภาพน้อยที่สุด

4. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ข้อมูลสภาพทั่วไปและสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

1. สภาพทั่วไป

ลักษณะที่ตั้งอาณาเขต เนื้อที่

ตำบลไทรน้อยอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอไทรน้อย พื้นที่ไกลที่สุดอยู่ห่างจากอำเภอประมาณ 4 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 13,550 ไร่ หรือ 21.68 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับตำบล อำเภอต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลคลองขวาง อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลทวีวัฒนา อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลคลองขวาง อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ส่วนใหญ่ใช้ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน(ทำการเกษตรร้อยละ 65.83 นอกนั้นใช้เป็นที่อยู่อาศัย)

ลักษณะการปกครอง

แบ่งการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศให้มีการจัดตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่ เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2547 โดยเพิ่มหมู่ที่ 9, 10 และ 11 แยกตามหมู่บ้าน ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร(คน)			จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)
		ชาย	หญิง	รวม	
1	บ้านไทรน้อย	968	1,064	2,032	ณ พ.ศ. 48
2	บ้านคลองตาค้าย	395	368	763	
3	บ้านไทรน้อย	1,277	1,423	2,700	
4	บ้านไทรน้อย	426	441	867	
5	บ้านไทรน้อย	1,074	1,172	2,246	
6	บ้านคลองห้าร้อย	226	238	464	
7	บ้านคลองฝรั่ง	332	298	630	
8	บ้านคลองตาค้าย	202	228	430	
9	บ้านไทรน้อย	889	1,113	2,002	
10	บ้านไทรน้อย	1,083	1,265	2,348	
11	บ้านไทรน้อย	514	564	1,078	
รวมทั้งสิ้น		7,368	8,174	15,560	8,475

การปกครองท้องถิ่นอื่นๆในตำบล

-จำนวนเทศบาล 1 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลไทรน้อย

ประชากร

-จำนวนประชากรทั้งหมดในเขตพื้นที่ อบต. 15,560 คน

-จำนวนประชากรเพศชาย 7,386 คน เพศหญิง 8,174 คน

-อัตราความหนาแน่นประชากรต่อพื้นที่ 717.71 คน/ตารางกิโลเมตร

2. สภาพทางเศรษฐกิจ

ลักษณะอาชีพของประชากร

-อาชีพเพาะปลูก มีพื้นที่ประมาณ 8,582 ไร่ มีครอบครัวที่ทำการเกษตรโดยพื้นที่

เพาะปลูกมากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ ข้าว ผลไม้ ผักต่างๆ

-อาชีพเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงเป็ด ไก่ ห่าน ปลายน้ำจืดต่างๆ

-อาชีพด้านอุตสาหกรรม

หน่วยธุรกิจการพาณิชย์และการบริการ

- ธนาคาร	2	แห่ง
- ปั้มน้ำมันและก๊าซ	2	แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม	57	แห่ง
- โรงสี	2	แห่ง

3. สภาพทางสังคม

การศึกษา

- โรงเรียนมัธยมศึกษา	1	แห่ง
- โรงเรียนประถมศึกษา	3	แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฐมวัย	3	แห่ง ได้แก่
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนชุมชนวัดไทรน้อย		
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนบ้านคลองฝรั่ง		
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดคลองตาค้าย		

สถาบันและองค์กรศาสนา

- ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประมาณร้อยละ 98 ศาสนาอื่นๆ ร้อยละ 2
- วัด 2 แห่ง ได้แก่ วัดไทรน้อย วัดคลองตาค้าย
- ศาลเจ้า 1 แห่ง
- โบสถ์ 2 แห่ง

สาธารณสุข

- โรงพยาบาลของรัฐขนาดกลาง	1	แห่ง
- สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน	1	แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ	ร้อยละ 100	

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- สถานีตำรวจ	1	แห่ง
- สถานีดับเพลิง	1	แห่ง (สังกัด อบต.)
- ป้อมตำรวจชุมชน	1	แห่ง

4. โครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคม

เส้นทางติดต่อระหว่างหมู่บ้าน – หมู่บ้าน – ตำบล ดังนี้

-ถนน คสล.	14	สาย
-ถนนลาดยาง	4	สาย
-ถนนลูกรัง	12	สาย

การโทรคมนาคม

-ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง

การไฟฟ้า

-ไฟฟ้าเข้าถึงในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นร้อยละ 98

แหล่งน้ำธรรมชาติ

-คลอง 9 สาย

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเอง

-บ่อบาดาล 8 บ่อ

5. ข้อมูลอื่นๆ

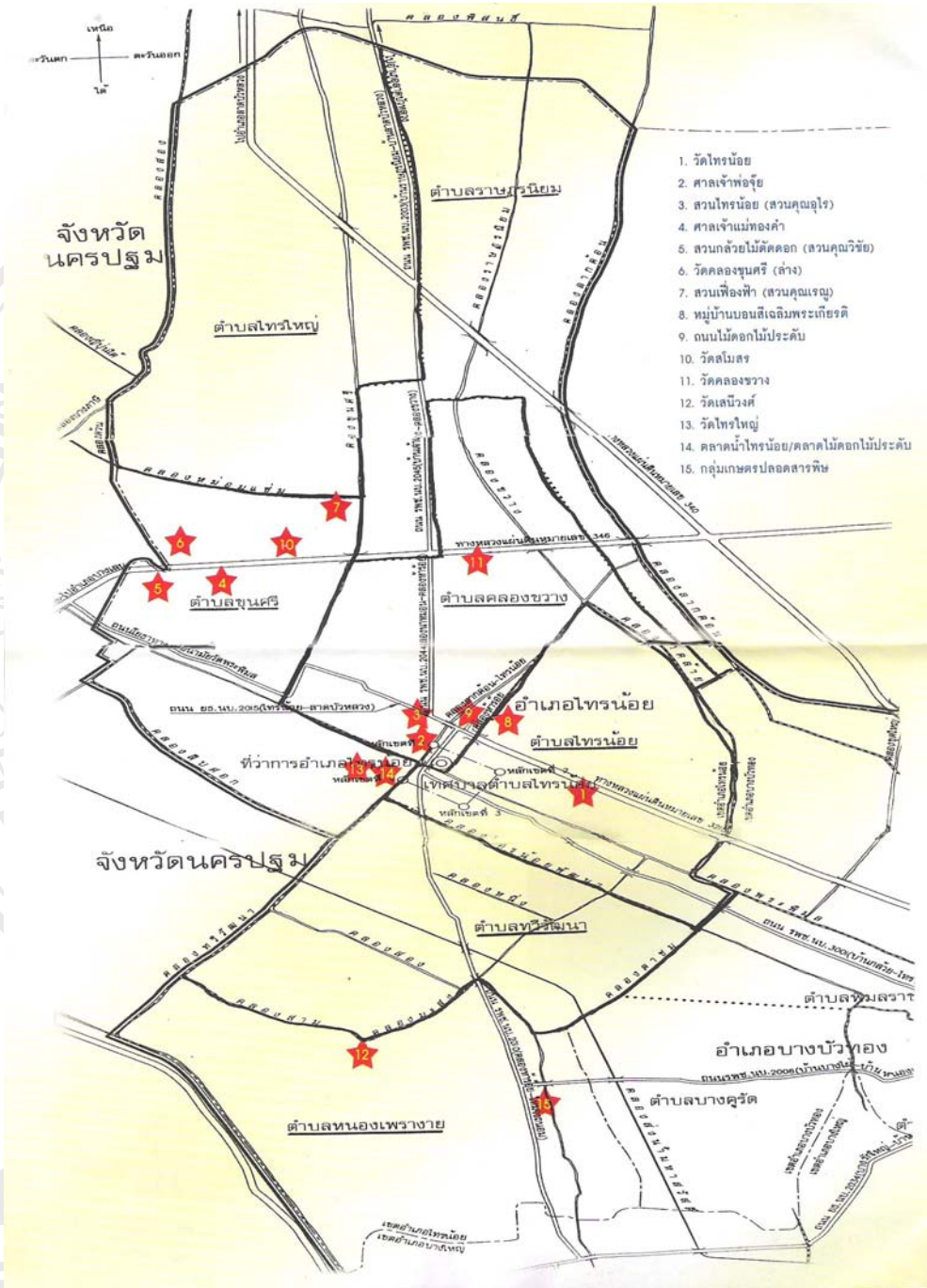
ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

5.1 ทรัพยากรดิน

สภาพของดินส่วนใหญ่เป็นดินเหนียว เหมาะแก่การปลูกข้าว ปลูกไม้ผล

5.2 ทรัพยากรน้ำ

แหล่งน้ำตามธรรมชาติมีคลอง 9 สาย

รูปที่ 1 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ที่มา : ข้อมูลชุมชนตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี, 2548

ศิลปวัฒนธรรม และ สถานที่ท่องเที่ยว

วัดไทรใหญ่

วัดไทรใหญ่ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2410 มีเนื้อที่ 20 ไร่ ปูชนียวัตถุที่สำคัญ ได้แก่ หลวงพ่อทองคำพระพุทธรูปสมัยอุทอง หน้าตัก 1.69 เมตร หล่อด้วยโลหะ นอกจากนี้ยังมีพระมหากัจจายะนะ แม่โพสพและรูปหล่อของพระครูนนททิวาร (ทิพย์) อดีตเจ้าอาวาสปัจจุบันและคณะสงฆ์อำเภอไทรน้อย ปกครองโดยท่านเจ้าคุณพระมงคลนนทเขต เจ้าคณะอำเภอและเจ้าอาวาสวัดไทรใหญ่

วัดไทรน้อย

สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2438 มีเนื้อที่ 25 ไร่ อยู่ติดคลองพระพิมลราชา อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย นามของวัดได้มาจากนามตามท้องที่ตั้งวัดแต่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้สร้างวัดนี้ขึ้นมา

วัดเสนาวิงศ์

สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 24500 มีเนื้อที่ 50 ไร่ 20 ตารางวา มีถาวรวัตถุที่สำคัญ คือ อุทยานการศึกษามหาชาติ พร้อมสัมพัสดสวนไม้ยืนต้นที่ร่มรื่น และขอพรจากเจดีย์สัมปรารภนาซึ่งภายในเจดีย์ได้บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

วัดคลองขวาง

มีอุโบสถศิลปะปูนปั้นด้วยมือแห่งแรกของประเทศไทย มีภาพจิตรกรรมฝาผนังที่สวยงาม

ตลาดน้ำไทรน้อย

เป็นศูนย์รวมของอาหารคาวหวานนานาชนิดที่มีรสชาติอร่อย สะอาดและมีราคาเป็นกันเอง สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เพื่อให้ท่านได้เลือกซื้อหา เพื่อเป็นของฝาก นอกจากนี้ตลาดน้ำไทรน้อยยังมีจุดบริการให้กับนักท่องเที่ยวที่ต้องการชมทัศนียภาพและวิถีชีวิตของชาวชนบทที่อาศัยอยู่ตามคลองพระพิมลราชา โดยมีเรือให้บริการนำเที่ยวพร้อมรถตู้นำเที่ยวศิลปวัฒนธรรมและเกษตรเชิงอนุรักษ์อำเภอไทรน้อย

การดำเนินงานของตลาดน้ำไทรน้อย ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากส่วนราชการในการดำเนินงาน

การบริหารจัดการตลาดน้ำไทรน้อย เป็นการบริหารโดยการรวมตัวของกลุ่มประชาชนที่เข้ามาค้าขายในตลาดน้ำไทรน้อย เป็น ประชาคมตลาดน้ำไทรน้อย เพื่อเป็นกลุ่มที่จะทำการบริหารจัดการ ตลาดน้ำ โดยร่วมกับผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และมีทางราชการ

เป็นผู้ให้คำปรึกษา การบริหารจัดการตลาดน้ำไทรน้อย มีองค์กรในการบริหารจัดการ ตามโครงสร้าง ดังนี้ ประธานบริหาร 1 คน , รองประธาน 2 คน , เภรัญญิก 2 คน , เลขานุการ 1 คน

เกษตรอนุรักษ์อำเภอไทรน้อย

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้จัดสรรงบประมาณจำนวน 1,180,000 บาทเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในวโรกาสที่ 12 สิงหาคม 2547 โดยได้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกบอนสี 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลไทรน้อย และตำบลคลองขวาง ให้ทั้งสองตำบลเป็นหนึ่งเดียวกัน เรียกชื่อว่า “หมู่บ้านบอนสีเฉลิมพระเกียรติฯ” โดยมีจุดมุ่งหมายให้เกษตรกรในหมู่บ้านทุกคนหันมาปลูกบอนสี ภายในแปลงสาธิตได้รวบรวมเอาบอนสีพันธุ์ต่างๆ โดยสมาชิกทุกคนได้ร่วมแรงร่วมใจกันจัดทำขึ้น นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมส่งเสริมการเกษตรการผลิต อบรม ทักษะศึกษาดูงาน เพื่อให้เกษตรกรเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนตลอดไป ซึ่งมีนายวิรัช อาจเอี่ยม ประธานกลุ่มฯ ได้นำบอนสีมาปลูกเป็นคนแรก ประมาณ 10 ปีเศษ และได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องของบอนสี และขยายพันธุ์บอนสี เกิดบอนสีพันธุ์ใหม่ๆ โดยขอตั้งชื่อและจดทะเบียนโดยสมาคมบอนสีแห่งประเทศไทย เกษตรกรผู้ปลูกบอนสีนิยมขยายพันธุ์บอนสีโดยการแยกหน่อ การผ่าหัว การผ่าเมล็ด การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และการผสมเกสรส่วนใหญ่ จะผสมข้ามพันธุ์ เพื่อให้ได้ลูกไม้พันธุ์ใหม่ โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่มผู้ปลูกบอนสี เพื่อการบริหารงานในกลุ่ม ดังนี้ ประธาน 1 คน , รองประธาน 1 คน , เลขานุการ 1 คน , เภรัญญิก 1 คน , ประชาสัมพันธ์ 2 คน

ถนนไม้ดอกไม้ประดับ

สามารถพักผ่อนในศาลาริมน้ำ และเที่ยวชมภูมิทัศน์ที่มีการตกแต่งด้วยสวนไม้ดอกไม้ประดับ และสวนหย่อมที่สวยงาม พร้อมทั้งชมวิถีชีวิตของชุมชน ตลอดจนธรรมชาติสองฝั่งคลองห้าร้อย

สวนไม้ดอกไม้ประดับไทรน้อย

เป็นแหล่งผลิตไม้กระถางขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ พันธุ์ไม้นานาชนิด มีบริเวณกว้างขวางสำหรับเป็นจุดถ่ายภาพพักผ่อน และเลือกซื้อพันธุ์ไม้ต่างๆนำไปประดับบ้าน

สวนกล้วยไม้วิชัยออร์คิด

เป็นสวนที่เพาะปลูกกล้วยไม้ตัดดอก เพื่อการส่งออกมานานับ 10 ปี ปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ 30 ไร่ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตกล้วยไม้ที่มีคุณภาพของอำเภอไทรน้อย เป็นหวายตัดดอกส่งออกตลาดยุโรป,เอเชีย และภายในประเทศบางส่วน สำหรับผู้สนใจต้องการศึกษาหาความรู้จุดนี้จะทำให้ท่านได้รู้ทุกขั้นตอนการผลิต

สวนมะพร้าวน้ำหอม ลุงทองหล่อ

เป็นศูนย์การศึกษาการขยายพันธุ์ไม้ที่ให้ความรู้กับผู้ที่สนใจทั่วไป เป็นสวนมะพร้าวที่มีรสชาติหวาน มีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากมะพร้าวน้ำหอมจำหน่าย

สวนลุงข้างพันธุ์ไม้

เป็นสวนที่รวบรวมพันธุ์ไม้เด่น เช่น มะม่วงแม่ลูกคอก และพันธุ์นนท์ทิพย์ ที่ให้ผลผลิตตลอดทั้งปี ที่จะส่งเสริมการปลูกเพื่อผลิตเป็นอุตสาหกรรมและจุดนี้ยังเป็นศูนย์การศึกษาการขยายพันธุ์ไม้ที่ให้ความรู้กับผู้ที่สนใจ

สวนคุณเรณูเฟื่องฟ้า

เป็นสวนที่รวบรวมไม้ดอกไม้ประดับ อาทิเช่น เฟื่องฟ้า บัว และไม้แขวนชนิดต่างๆ อยู่บริเวณข้างวัดขุนศรี รมรื่นและเป็นที่พักผ่อนได้

สวนเสน่ห์พันธุ์ไม้

เป็นสวนที่รวบรวมผลไม้พันธุ์ดีมีลักษณะเด่น เช่น ผลใหญ่ ให้ผลดก ออกผลทวาย ท่านสามารถพบกับผลไม้ตัวอย่างและได้ลิ้มชิมรสชาติ รวมทั้งซื้อกิ่งพันธุ์นำไปปลูกได้ อาทิเช่น ฝรั่งไม่มีเมล็ด มะม่วงลูกละ 1 กิโลกรัม มะนาวไม่มีเมล็ด

แม่บ้านเกษตรกรกลุ่มผู้ผลิตขนมปั้นขลิบ

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผู้ผลิตขนมปั้นขลิบ ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 10 ตำบลไทรน้อย ซึ่งขนมปั้นขลิบเป็นขนมในสมัยล้านนาที่เจริญรุ่งเรืองทั้งขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมแบบไทย ซึ่งขนมนี้จะถูกทำขึ้นใช้ในโบราณราชประเพณี หรือในโอกาสสำคัญๆ ในราชวังเท่านั้น แต่ในสมัยก่อนนั้นจะนิยมใช้นึ่งเป็นส่วนใหญ่ แต่ด้วยความโดดเด่นของรูปลักษณะและรสชาติ ความละเอียดและขั้นตอนในการทำ ทำให้ขนมมีรสชาติที่อร่อยและได้รสชาติแบบไทยๆ ฉะนั้นจึงมีการสืบทอดการทำขนมปั้นขลิบมาตราบเท่าทุกวันนี้ และยังคงความเป็นไทยตลอดไป

แม่บ้านเกษตรกรกลุ่มผู้ผลิตขนมเปี๊ยะ

ขนมเปี๊ยะ เป็นขนมเกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ช่วยกันรวมกลุ่มกันขึ้นเพื่อให้ราษฎรในบ้าน หมู่ 1 มีรายได้เสริมหลังจากฤดูการเก็บเกี่ยว โดยการระดมความคิดประกอบกับการที่ชาวบ้านนำภูมิปัญญาที่มีอยู่ออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และใช้วัสดุในท้องถิ่นออกมาทำเป็นขนมเปี๊ยะ ครั้งแรกจำหน่ายภายในหมู่บ้านและต่างท้องถิ่น จนเป็นที่รู้จักกับคนทั่วไป จุดเด่นคือรสชาติหอมหวานเป็นธรรมชาติ ประดับด้วยสีธรรมชาติมารับประทาน

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ เป็นการรวมกลุ่มกันของเกษตรกร หมู่ที่ 7 โดยใช้ น้ำหมักชีวภาพซึ่งหมักจากพืชสมุนไพรในท้องถิ่นเพื่อป้องกันและกำจัดแมลง ซึ่งเป็นภูมิปัญญาไทย ปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค และเป็นการลดต้นทุนการผลิต

นอกจากสถานที่ท่องเที่ยว ที่กล่าวมานี้ ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวอีกหลายแห่งซึ่งท่านสามารถมาเที่ยวได้ตลอดเวลา อาทิเช่น สวนแก้วมังกร สวนไทรน้อย เทียวชมและซื้อผลิตภัณฑ์ต่างๆ (OTOP) ของชุมชนแต่ละตำบล ได้ที่แหล่งผลิตสินค้าต่างๆอย่างใกล้ชิด

ผลที่ได้จากการดำเนินงาน ทำให้มีเงินหมุนเวียนเข้าสู่อำเภอไทรน้อยเฉลี่ยเดือนละ 1,200,000 บาท รวมทั้งยังสามารถสร้างอาชีพให้คนในชุมชน ลดปัญหาการว่างงาน เยาวชนได้เรียนรู้ในการประกอบอาชีพ ลดการสูญเสียทางด้านผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกร สร้างความรู้สึกรักให้ประชาชนได้รับรู้ ห่วงใยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นการเรียนรู้การทำงานร่วมกันระหว่างภาคประชาชน ภาคเอกชน องค์กร ชุมชน และส่วนราชการ เป็นการเสริมสร้างการทำงานของประชาชนให้มีความเข้มแข็ง และเป็นการทำให้อำเภอไทรน้อยเป็นที่รู้จักแพร่หลายในหมู่ประชาชนทั่วไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิรัช (2539) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชุมชนของชาวบ้าน ในโครงการชุมชนรักป่า ในพื้นที่ 6 หมู่บ้านของตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการมีส่วนร่วมของชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการชุมชนรักป่า พบว่า ชาวบ้านมีส่วนร่วมในชั้นดำเนินงานกิจกรรมการอนุรักษ์ป่าชุมชนมากที่สุด รองลงมาเป็นชั้นการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ชั้นการติดตามและประเมินโครงการฯ ชั้นวางแผนแก้ไขปัญหา และชั้นการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ตามลำดับ

พงษ์พันธ์ (2539) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการเกษตรบนที่สูงของสตรีเผ่าม้ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าสตรีเผ่าม้งมีส่วนร่วมเป็นอย่างมากในการวางแผนทำการเกษตรกับพ่อบ้าน สตรีเผ่าม้งมีส่วนร่วมเป็นอย่างมากในเรื่องการแผ้วถางพื้นที่การเตรียมดิน การจัดเตรียมแปลง การเพาะกล้า การปลูก การกำจัดวัชพืช การให้น้ำ และการพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ส่วนการใช้แรงงานเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงนั้น สตรีเผ่าม้งมีส่วนร่วมเป็นอย่างมากในเรื่อง การเตรียมอาหาร และการให้อาหารสัตว์ และการใช้แรงงานในด้านไม้ผลยืนต้น และไม้ตัดดอกนั้น

มีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก ในด้านการเตรียมพื้นที่เพาะปลูก การปลูก การดูแลรักษา การใส่ปุ๋ย และการพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนั้น สตรีเผ่าม้งมีส่วนร่วมมากในเรื่องการลดพื้นที่การทำไร่เลื่อนลอย การจำกัดการใช้สารเคมีและการฝังกลบวัชพืชเพื่อใช้เป็นปุ๋ยพืชสด

นเร (2539) ได้วิจัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนใน “โครงการสุพรรณบุรี” โคนมีพื้นฐานว่าการที่ประชาชนจะเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ นั้นจะต้องตั้งอยู่บนเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. ประชาชนจะต้องมีเวลาที่จะเข้าร่วมในกิจกรรม กล่าวคือ การดำเนินกิจกรรมพัฒนาที่จัดทำขึ้นจะต้องเป็นเวลาที่ประชาชนว่างจากกิจกรรมงานประจำหรือการประกอบอาชีพ มิเช่นนั้นแม้ว่าต้องการจะให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยเพียงใดก็ตาม ก็อาจมีประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมได้น้อย เนื่องจากมีภารกิจที่ต้องกระทำในช่วงนั้นๆ

2. โครงการพัฒนาต่างๆจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ มิเช่นนั้นประชาชนก็ไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้

3. ประชาชนจะต้องมีความตั้งใจ และเต็มใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นในหมู่บ้าน

ประเสริฐ (2543) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน บ้านป่าสักงาม ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรมีการรับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้ และได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน ระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนในด้านต่างๆ ในด้านการรับข้อมูลข่าวสารป่าชุมชนมีส่วนร่วมระดับมาก และในด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ด้านการดำเนินการ ด้านการวางแผนมีส่วนร่วมระดับปานกลาง

สันติ (2543) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์ป่าชุมชนที่บ้านตลาดขี้เหล็ก ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรโดยเฉลี่ยแล้วมีทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชน เพราะป่าชุมชนมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ป่าชุมชนยังเป็นที่รวมของชาวบ้านและยังเป็นที่เก็บของป่าอีกด้วย ส่วนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรการอนุรักษ์ป่าชุมชนพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกป่าและทำแนวกันไฟรอบพื้นที่ป่าชุมชน

ศลิษา (2537) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้ชุมชนบ้านห้วยแก้ว อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ กระบวนการมีส่วนร่วมของชาวบ้านใน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการค้นหาปัญหาและสาเหตุ ขั้นตอนการวางแผนและดำเนินงาน ขั้นตอนการลงทุน

และปฏิบัติ และขั้นตอนการติดตามประเมินงาน ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่าชาวบ้านจะมีส่วนร่วมน้อย แต่การศึกษาเชิงคุณภาพยืนยันได้ว่าทั้ง 4 ขั้นตอนชาวบ้านมีส่วนร่วมอย่างมาก แต่ชาวบ้านจะมีส่วนร่วมแบบไม่เป็นทางการเป็นส่วนมาก จึงทำให้ไม่สามารถวัดด้วยข้อมูลเชิงปริมาณได้

พงษ์ศักดิ์ (2540) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่โล อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ ในบทบาทกระบวนการมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน พบว่า ในภาพรวมแล้วชาวบ้านมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนผลการมีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนได้ผลดังนี้ ขั้นตอนการค้นหาปัญหาและสาเหตุ ขั้นตอนการวางแผนดำเนินการ และขั้นตอนการลงทุนและปฏิบัติ ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนขั้นตอนการติดตามประเมินผล ชาวบ้านจะมีส่วนร่วมในระดับต่ำ และยังพบอีกว่าชาติพันธุ์ สถานภาพทางสังคม การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้ จำนวนพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตรและการเคยเข้าไปเก็บของในป่า มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการอนุรักษ์ป่าไม้ แต่ อายุ ระดับการศึกษา และการพึงพิงป่าของชาวบ้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

สุรัสวดี (2528) ได้ศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของประชาชนยากจนในหมู่บ้านเขาหิน พบว่า ประชาชนจะเข้าร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนงานและขั้นตอนรับผลประโยชน์จากโครงการมากกว่าขั้นตอนการค้นหาและวิเคราะห์สาเหตุ ขั้นตอนการกำหนดแนวทางแก้ไข และขั้นตอนการตัดสินใจ

นงกาญจน์ (2531) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของชาวกะเหรี่ยงในจังหวัดกาญจนบุรี และราชบุรี ภายใต้โครงการของกรมประมงสงเคราะห์ พบว่า จำนวนที่ดินทำกิน ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ความถี่ในการรับข่าวสารด้านการเกษตรและดำรงชีพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของชาวกะเหรี่ยง แต่ เพศ อายุ และความถี่ในการติดต่อกับชุมชนเมือง ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของชาวกะเหรี่ยง

วิรัช (2535) กล่าวว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชนบทจะมีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความช่วยเหลือของรัฐแก่ประชาชนในชนบท กล่าวคือ

1. หากประชาชนในชนบทเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทในระดับสูงหรือประชาชนมีความพร้อมมาก ระดับการช่วยเหลือของรัฐที่ให้แก่ประชาชนกลุ่มนี้จะมีน้อยมาก คือรัฐเพียงให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการเท่านั้น(Assistance)

2. หากประชาชนในชนบทเข้ามามีส่วนร่วมระดับปานกลาง คือมีความพร้อมในระดับปานกลาง ระดับการช่วยเหลือของรัฐที่ให้แก่ประชาชนกลุ่มนี้ก็อยู่ในระดับปานกลางด้วย ถือเป็นความช่วยเหลือสนับสนุนบางส่วน(Facilitation)

3. หากประชาชนในชนบทเข้ามามีส่วนร่วมในระดับต่ำ โดยประชาชนไม่มีความพร้อมหรือมีความพร้อมน้อยมาก ระดับการช่วยเหลือของรัฐที่ให้แก่ประชาชนกลุ่มนั้นจะมีมากคือรัฐต้องส่งเจ้าหน้าที่เข้าคลุกคลีกับประชาชนในชนบท มีการกระตุ้นเร่งเร้า และให้ความช่วยเหลือส่งเสริมทุกวิถีทางอย่างครบวงจร(Promotion)

นอกจากนี้ วิรัช และคณะ (2531) ยังได้ศึกษาบทบาทขององค์กรท้องถิ่นที่มีต่อการบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่าองค์กรในท้องถิ่นมีความต้องการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและปฏิบัติในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น

สมใจ (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ศึกษากรณี ตำบลสะเดียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้ ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนที่ดินที่ใช้ประโยชน์ เชื้อเพลิงที่ใช้ในการหุงต้ม ความรู้ ความคิดเห็น การได้รับข่าวสาร และความเห็นพ้องต้องกันของเพื่อนบ้านในการอนุรักษ์ป่าไม้ และจากการวิจัยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลสะเดียบมีฐานะค่อนข้างยากจน มีการศึกษาค่อนข้างต่ำ มีที่ดินใช้ประโยชน์ไม่มากและมักใช้ฟันและถ่านเป็นเชื้อเพลิงในการหุงต้มอาหาร

วลัยภรณ์ (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบึงขุนทะเล ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบึงขุนทะเลในระดับต่ำ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมน้อย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบึงขุนทะเลพบว่า แหล่งที่พักอาศัย เพศ อาชีพ สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางสังคม การรับรู้ข่าวสาร และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่แตกต่างกัน จะก่อให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์บึงขุนทะเลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และอายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จะก่อให้เกิดความแตกต่างในเรื่องการอนุรักษ์บึงขุนทะเลที่ระดับ 0.05 ส่วนการศึกษาระยะเวลาที่อาศัยในท้องถิ่น การใช้ประโยชน์จากบึงขุนทะเลไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

เพ็ญศรี (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมของกรมการพัฒนา ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่าประชาชนส่วนมากมีการรับรู้งานพัฒนาสิ่งแวดล้อม แต่มีส่วนร่วมในงานพัฒนาน้อย ผลการ

วิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในงานพัฒนาสิ่งแวดล้อม พบว่า การถือครองที่ดิน การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเป็นอาสาสมัคร และการรับรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาสิ่งแวดล้อม จะก่อให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการเป็นหนี้สิน การมีคนในครอบครัวไปทำงานต่างกัน การเป็นกรรมการหมู่บ้าน และการได้รับข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนเกือบทุกกิจกรรม ส่วนปัจจัยในเรื่องอายุ อาชีพ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการมีส่วนร่วมของประชาชนแต่อย่างใด

ปลื้ม (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความตระหนักและบทบาทที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของสภาตำบลเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน ณ เขตป่าสงวนแห่งชาติอ่าวมหาชัยฝั่งตะวันตกและป่าอ่าวมหาชัยฝั่งตะวันออก จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า กรรมการสภาตำบลส่วนใหญ่มีความตระหนักต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลนในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนในระดับต่ำ โดยมีส่วนร่วมติดตามผลที่ได้ปฏิบัติในการบำรุงรักษามากที่สุด รองลงมาคือร่วมทำแผน ร่วมปฏิบัติตามแผน และร่วมบำรุงรักษาตามลำดับ

จิรายุ (2527) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรในจังหวัดลำพูน พบว่า อายุ รายได้ของครัวเรือน พื้นที่ถือครองสมาชิกในครอบครัว ตำแหน่งทางสังคม การได้รับข้อมูลข่าวสาร และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร ยกเว้นเพศ และระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร

ฉอ้าน (2536) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคมที่มีผลต่อการเข้าร่วมของประชาชนในโครงการสร้างงานในชนบท พบว่า

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจ ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่มีผลเข้ามาต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน แต่มีผลต่อปริมาณการเข้ามามีส่วนร่วม
 2. สถานภาพทางสังคม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน คือผู้นำท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนธรรมดาทั่วไป
 3. มีความแตกต่างในเรื่องเพศ เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน คือ เพศชายเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง
 4. ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ ความต้องการความสะดวกสบายในการคมนาคมขนส่ง รองลงมาคือความต้องการพัฒนาหมู่บ้าน ต้องการมีงานทำ
1. บุคคลที่ชักชวนให้เข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

2. ประชาชนทราบเรื่องโครงการจากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์
3. สาเหตุที่ไม่ได้เข้าร่วม เพราะมีงานอื่นทำอยู่แล้วไม่มีเวลาว่าง มีธุรกิจใน

ครอบครัว

ธวัช (2529) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของชาวเขาในการพัฒนา กรณีศึกษา : หมู่บ้านชาวเขาขณะเลิกการประกวดหมู่บ้านพัฒนาตัวอย่างของศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี 2527 ผลการศึกษาวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย

- ปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ เพศ อายุ การเสพฝัน
- ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้ การครอบครองปัจจัยการผลิต
- ปัจจัยทางด้านการเมือง ได้แก่ สถานภาพทางสังคม ความเชื่อในตัวผู้นำ
- ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม ได้แก่ ภาษาถิ่นภาคเหนือ การรับข่าวสารจากภายนอก
- ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาสังคม ได้แก่ การยอมรับแบบอย่าง ความต้องการรางวัล

สุจินต์ (2527) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านขณะเลิกการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัด นครสวรรค์ ประจำปี 2527 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ ตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้าน การรู้สึกว่าคุณเองมีความสำคัญต่อหมู่บ้าน และการมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน ความต้องการเกียรติ การได้รับการชักชวนจากกรรมการหมู่บ้าน เพศ อายุ อาชีพ รายได้ การเป็นเจ้าของที่ดินทำกิน ความคาดหวังต่อรางวัลการประกวดหมู่บ้าน และความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน ไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยทราบว่า กระบวนการพัฒนาการท้องถิ่นควรให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมมากที่สุด เพราะความจริงที่ว่าเขาเป็นเจ้าของพื้นที่ และเป็นผู้ที่จะได้รับผลประโยชน์ ดังนั้น ความรัก ความหวงแหน และความรู้สึกเป็นเจ้าของ จะทำให้การพัฒนาการท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นแล้วทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องมากขึ้น และสามารถนำผลการวิจัยของบุคคลอื่นๆ มาเปรียบเทียบกับผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อหาสาเหตุที่ทำให้ผลการวิจัยแตกต่างกัน และสนับสนุนผลการศึกษาวิจัยให้เกิดความเชื่อถือมากขึ้น เมื่อผลการศึกษาวิจัยออกมาสอดคล้องกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ” มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรเป้าหมาย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแทนครัวเรือนเกษตรกรผู้ที่อาศัยในพื้นที่ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 11 หมู่บ้าน เป็นประชากรทั้งหมด 7,689 ครัวเรือน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากประชากรมีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงมาเพียง 6 หมู่บ้าน โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane (สุชาติ, 2546) ดังนี้

$$n = \frac{N}{(1+Ne^2)}$$

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากรทั้งหมด

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่ม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดค่านัยสำคัญที่ 0.05 โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ 5 % จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 380 คน

ตารางที่ 2 การสุ่มตัวอย่างประชากรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนตัวอย่าง
2	217	45
4	177	37
5	1062	219
6	139	29
7	152	31
8	93	19
รวม	1840	380

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (closed – ended questions) และคำถามปลายเปิด (open – ended questions) โดยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

2.1 วิธีการสร้างเครื่องมือ

1) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรวิจัยเพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2) กำหนดกรอบของเนื้อหาและข้อคำถามให้สอดคล้องกับแนวคิดในการวิจัย

3) นำเครื่องมือที่จัดสร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบให้ความคิดเห็น จากนั้นนำเครื่องมือดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ

2.2 รายละเอียดของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้รวมของครัวเรือน รายได้จากภาคการเกษตร รายได้นอกภาคการเกษตร รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก หนี้สิน การให้ความร่วมมือในด้านการพัฒนาหมู่บ้าน สถานภาพทางสังคม กิจกรรมทางการเกษตร ระยะห่างจากแหล่งท่องเที่ยว และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีจำนวนคำถามทั้งหมด 14 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มี ข้อคำถามอยู่ 12 ประเด็น โดยให้แสดงความคิดเห็นว่าแต่ละประเด็นเกษตรกรเห็นด้วยเพียงใด ตามมาตรวัด 5 ระดับของ Likert scale ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมายระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็น (Weight mean Score) ในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	คะแนน
เห็นด้วย	ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยถามความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับการเข้ามามีส่วนร่วมใน 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติตาม และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล โดยมีมาตรวัดความคิดเห็นต่อระดับการเข้ามามีส่วนร่วม 4 ระดับดังนี้

ร่วมมาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ร่วมปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ร่วมน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ร่วมน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ร่วมมาก	ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	คะแนน
ร่วมปานกลาง	ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	คะแนน
ร่วมน้อย	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	คะแนน
ร่วมน้อยที่สุด	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	คะแนน

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะของเกษตรกรในเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในส่วนคำถามเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 7 ประเด็น โดยให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็นต่อแต่ละประเด็นว่าเป็นปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใด โดยมีมาตรวัดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้

เป็นปัญหามากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
เป็นปัญหามาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
เป็นปัญหาปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
เป็นปัญหาน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
เป็นปัญหาน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมายระดับปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

เป็นปัญหามากที่สุด	ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	คะแนน
เป็นปัญหามาก	ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	คะแนน
เป็นปัญหาปานกลาง	ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	คะแนน
เป็นปัญหาน้อย	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	คะแนน
เป็นปัญหาน้อยที่สุด	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	คะแนน

ส่วนคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นคำถามในลักษณะแบบ ปลายเปิด ให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็น

2.3 การทดสอบแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยจะทำการทดสอบแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อทดสอบความเที่ยงตรง ตรวจสอบ วิเคราะห์ ปรับปรุง และแก้ไขให้ถูกต้องเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการจะวัด (Content Validity) มากยิ่งขึ้น แล้วนำไปตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ (reliability) ของแบบสัมภาษณ์ โดยไปทดลองสัมภาษณ์ประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ใช้ศึกษาจำนวน 10 ราย จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ในตอนที่ 2 ทศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่า Reliability Coefficient ปรากฏว่าแบบสัมภาษณ์แต่ละตอนมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ดังนี้

ตอนที่ 2 ได้ค่า $\alpha = 0.8380$

ตอนที่ 3 (การค้นหาคำปัญหา) ได้ค่า $\alpha = 0.9939$

(วางแผนและดำเนินกิจกรรม) ได้ค่า $\alpha = 0.9952$

(ลงทุนและปฏิบัติตาม) ได้ค่า $\alpha = 0.9959$

(ติดตามและประเมินผล) ได้ค่า $\alpha = 0.9959$

ตอนที่ 4 ได้ค่า $\alpha = 0.8751$

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนคือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล โดยสัมภาษณ์ตัวแทนของครัวเรือน ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการต่างๆ และเว็บไซต์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/ PC for Windows (Statistical Package for Social Science) สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

5. สถานที่ดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่ ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัด นนทบุรี

6. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาประมาณ 6 เดือน ก่อตั้งตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2549 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2549

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบล ไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ทักษะของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

1. ลักษณะส่วนบุคคล

1.1 เพศของเกษตรกร

จากการศึกษา พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 และเพศหญิงจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เพศชายถือได้ว่าเป็นผู้นำครอบครัว และได้รับการยอมรับมากกว่าเพศหญิงในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสังคม (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 เพศของเกษตรกร

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	237	62.4
หญิง	143	37.6
รวม	380	100.0

1.2 อายุของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 36-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.9 รองลงมา 51-65 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.6 รองลงมา 21-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.1 และ 65 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.4 เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 45.99 ปี สูงสุด 70 ปี และต่ำสุด 23 ปี (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 อายุของเกษตรกร

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
21-35	61	16.1
36-50	186	48.9
51-65	120	31.6
65 ปีขึ้นไป	13	3.4
รวม	380	100.0
อายุสูงสุด = 70	อายุเฉลี่ย = 45.99	
อายุต่ำสุด = 23	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 10.16	

1.3 ระดับการศึกษาของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 รองลงมาคือไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 รองลงมาคือระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 และพบว่าการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ มีจำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.8 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ระดับการศึกษาของเกษตรกร

ระดับการศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	27	7.1
ประถมศึกษา	246	64.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	49	12.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	40	10.5
อนุปริญญา/ปวส.	11	2.9
ปริญญาตรี	7	1.8
รวม	380	100.0

1.4 สถานภาพการสมรสของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 78.7 รองลงมาเป็นโสด จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 และหย่าร้าง/เป็นหม้ายจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4 (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 สถานภาพการสมรสของเกษตรกร

สถานภาพการสมรส	จำนวน(คน)	ร้อยละ
แต่งงาน	299	78.7
โสด	53	13.9
หย่าร้าง/เป็นหม้าย	28	7.4
รวม	380	100.0

1.5 จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 52.4 รองลงมา 5-6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 รองลงมา มากกว่า 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 และ 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.53 คน สูงสุด 9 คน และต่ำสุด 2 คน (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกร

จำนวนสมาชิกในครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	12	3.2
3-4	199	52.4
5-6	135	35.5
มากกว่า 6	34	8.9
รวม	380	100.0
จำนวนสูงสุด = 9 คน		จำนวนเฉลี่ย = 4.53
จำนวนต่ำสุด = 2 คน		ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.36

1.6 รายได้รวมของครอบครัวเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้รวมของครอบครัวอยู่ในช่วง 100,001-200,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 50.8 รองลงมามีรายได้รวมอยู่ในช่วง 200,001-300,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 18.9 รองลงมามีรายได้รวมอยู่ในช่วง 1-100,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 18.7 รองลงมาอยู่ในช่วง 300,001-400,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 6.6 รองลงมาอยู่ในช่วง 400,001-500,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 3.9 และมีรายได้รวมของครอบครัวอยู่ในช่วง 500,001 บาทต่อปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยเกษตรกรมีรายได้รวมต่ำสุด 50,000 บาทต่อปี รายได้มากที่สุด 600,000 บาทต่อปี และมีรายได้รวมเฉลี่ย 187,284.2 บาทต่อปี (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 รายได้รวมของครอบครัวเกษตรกร

รายได้รวมของเกษตรกร (บาท/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-100,000	71	18.7
100,001-200,000	193	50.8
200,001-300,000	72	18.9
300,001-400,000	25	6.6
400,001-500,000	15	3.9
500,001บาทขึ้นไป	4	1.1
รวม	380	100.0

รายได้รวมของเกษตรกรต่ำสุด = 50,000 บาทต่อปี

รายได้รวมของเกษตรกรมากที่สุด = 600,000 บาทต่อปี

รายได้รวมของเกษตรกรเฉลี่ย = 187,284.2 บาทต่อปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 100,038.8

1.7 รายได้จากภาคการเกษตรของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากภาคการเกษตรอยู่ในช่วง 50,001-100,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมา มีรายได้จากภาคการเกษตรอยู่ในช่วง 1-50,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 22.1 รองลงมา มีรายได้จากภาคการเกษตรอยู่ในช่วง 100,001-150,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 14.7 รองลงมา อยู่ในช่วง 150,001-200,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 9.7 รองลงมา อยู่ในช่วง 250,001 บาทต่อปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.9 และมีรายได้จากภาคการเกษตรอยู่ในช่วง 200,001-250,000 คิดเป็นร้อยละ 2.9 โดยเกษตรกรมีรายได้จากภาคการเกษตรต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี รายได้มากที่สุด 500,000 บาทต่อปี และมีรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 117,434.2 บาทต่อปี (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 รายได้จากภาคการเกษตรของเกษตรกร

รายได้ภาคการเกษตร (บาทต่อปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-50,000	84	22.1
50,001-100,000	162	42.6
100,001-150,000	56	14.7
150,001-200,000	37	9.7
200,001-250,000	11	2.9
250,001บาทขึ้นไป	30	7.9
รวม	380	100.0

รายได้จากภาคการเกษตรต่ำสุด = 10,000 บาทต่อปี

รายได้จากภาคการเกษตรมากที่สุด = 500,000 บาทต่อปี

รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย = 117,434.2 บาทต่อปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 85,329.37

1.8 รายได้นอกภาคการเกษตรของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้นอกภาคการเกษตรอยู่ในช่วง 0-50,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมามีรายได้นอกภาคการเกษตรอยู่ในช่วง 50,001-100,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 33.4 รองลงมามีรายได้นอกภาคการเกษตรอยู่ในช่วง 100,001-150,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 7.4 รองลงมาอยู่ในช่วง 150,001-200,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 3.4 รองลงมาอยู่ในช่วง 200,001 บาทต่อปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.5 และมีรายได้นอกภาคการเกษตรอยู่ในช่วง 200,001-250,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 0.3 โดยเกษตรกรมีรายได้นอกภาคการเกษตรต่ำสุด 0 บาทต่อปี รายได้มากที่สุด 300,000 บาทต่อปี และมีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 51,986.84 บาทต่อปี (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 รายได้นอกภาคการเกษตรของเกษตรกร

รายได้นอกภาคการเกษตร (บาทต่อปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0-50,000	209	55
50,001-100,000	127	33.4
100,001-150,000	28	7.4
150,001-200,000	13	3.4
200,001-250,000	1	0.3
250,001บาทขึ้นไป	2	0.5
รวม	380	100.0

รายได้นอกภาคการเกษตรต่ำสุด = 0 บาทต่อปี

รายได้นอกภาคการเกษตรมากที่สุด = 300,000 บาทต่อปี

รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย = 51,986.84 บาทต่อปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 53,342.10

1.9 รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยวอยู่ในช่วง 0-30,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 82.3 รองลงมาได้จากการให้บริการการท่องเที่ยวอยู่ในช่วง 30,001-60,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 13.7 รองลงมาได้ในช่วง 60,001-90,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 1.8 รองลงมาได้ในช่วง 90,001-120,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 1.1 และมีรายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยวอยู่ในช่วง 250,001 บาทต่อปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยเกษตรกรมีรายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยวต่ำสุด 0 บาทต่อปี รายได้มากที่สุด 550,000 บาทต่อปี และมีรายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยวเฉลี่ย 17,863.16 บาทต่อปี (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว

รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว (บาทต่อปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0-30,000	313	82.3
30,001-60,000	52	13.7
60,001-90,000	7	1.8
90,001-120,000	4	1.1
120,001บาทขึ้นไป	4	1.1
รวม	380	100.0

รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยวต่ำสุด = 0 บาทต่อปี
 รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยวมากที่สุด = 550,000 บาทต่อปี
 รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยวเฉลี่ย = 17,863.16 บาทต่อปี
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 37,910.21

1.10 จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่าจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรของเกษตรกร ส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.9 มีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 6-10 ไร่ ร้อยละ 27.1 มีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 6-10 ไร่ ร้อยละ 14.5 มีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 11-15 ไร่ ร้อยละ 13.7 มีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรมากกว่า 20 ไร่ และ ร้อยละ 11.8 มีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 16-20 ไร่ ส่วนจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรน้อยสุด 1 ไร่ จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรมากที่สุด 50 ไร่ โดยมีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ย 11.9791 ไร่ (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรของเกษตรกร

จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรของเกษตรกร (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-5	103	27.1
6-10	125	32.9
11-15	55	14.5
16-20	45	11.8
21 ไร่ ขึ้นไป	52	13.7
รวม	385	100.0

จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรน้อยสุด = 1 ไร่

จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรมากที่สุด = 50 ไร่

จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรค่าเฉลี่ย = 11.9791 ไร่

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 9.18276

1.11 การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.5 เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน รองลงมา ร้อยละ 70 เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตร ร้อยละ 38.7 เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ร้อยละ 25.8 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 18.7 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และ ร้อยละ 13.9 เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ (ตารางที่ 13)

ตาราง 13 การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร

การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.กลุ่มสหกรณ์	53(380)	13.9(100)
2.ออมทรัพย์	147(380)	38.7(100)
3.ธนาคารเพื่อการเกษตร	266(380)	70(100)
4.กองทุนหมู่บ้าน	302(380)	79.5(100)
5.แม่บ้านเกษตรกร	71(380)	18.7(100)
6. กลุ่มเกษตรกร(บอนสี,กล้วยไม้)	98(380)	25.8(100)

หมายเหตุ ผู้ตอบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1.12 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของเกษตรกร
กำหนดระดับความถี่ของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารมากที่สุดเท่ากับ	5	คะแนน
ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารมากเท่ากับ	4	คะแนน
ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารปานกลางเท่ากับ	3	คะแนน
ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารน้อยเท่ากับ	2	คะแนน
ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารน้อยที่สุดเท่ากับ	1	คะแนน

ช่วงคะแนนเฉลี่ย

4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

จากการศึกษา การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และปริมาณข่าวสารที่เกษตรกรได้รับจากแหล่งข่าวสาร พบว่า แหล่งข้อมูลที่เกษตรกรเห็นว่าได้รับข่าวสารมากที่สุดคือเพื่อนบ้าน (ค่าเฉลี่ย = 4.37) รองลงมาคือ หอกระจายข่าว (ค่าเฉลี่ย = 4.19) การได้รับข่าวสารจากผู้ใหญ่บ้าน (ค่าเฉลี่ย = 3.37) วิทยุ (ค่าเฉลี่ย = 2.99) และโทรทัศน์ (ค่าเฉลี่ย = 2.62) จัดว่าได้รับในระดับปานกลาง แหล่งข่าวสารที่เกษตรกรเห็นว่าได้รับเป็นจำนวนน้อย คือ หนังสือพิมพ์ (ค่าเฉลี่ย = 2.49) ส่วนวารสาร (ค่าเฉลี่ย = 1.66) แผ่นพับ (ค่าเฉลี่ย = 1.45) นิตยสาร (ค่าเฉลี่ย = 1.31) และอินเทอร์เน็ต (ค่าเฉลี่ย = 1.04) จัดได้ว่าเป็นแหล่งข่าวสารที่เกษตรกรเห็นว่าได้รับเป็นจำนวนน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดแล้ว เกษตรกรได้รับข่าวสารจากแหล่งต่างๆทั้งหมด อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.25)

ตารางที่ 14 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

N = 380

แหล่งข่าวสาร	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร					— X S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)		
1. เพื่อนบ้าน	175 (46.1)	171 (45.0)	34 (8.9)	0 (0)	0 (0)	4.37 (0.643)	มากที่สุด
2. หอกระจายข่าว	126 (33.2)	205 (53.9)	46 (12.1)	3 (0.8)	0 (0)	4.19 (0.669)	มาก
3. ผู้ใหญ่บ้าน	22 (5.8)	133 (35.0)	188 (49.5)	37 (9.7)	0 (0)	3.37 (0.738)	ปานกลาง
4. วิทยุ	2 (0.5)	66 (17.4)	242 (63.7)	67 (17.6)	3 (0.8)	2.99 (0.635)	ปานกลาง
5. โทรทัศน์	4 (1.1)	18 (4.7)	196 (51.6)	155 (40.8)	7 (1.8)	2.62 (0.656)	ปานกลาง
6. หนังสือพิมพ์	2 (0.5)	11 (2.9)	168 (44.2)	190 (50.0)	9 (2.4)	2.49 (0.623)	น้อย
7. วารสาร	2 (0.5)	0 (0)	33 (8.7)	178 (46.8)	167 (43.9)	1.66 (0.679)	น้อยที่สุด
8. แผ่นพับ/แผ่น ปลิว	1 (0.3)	3 (0.8)	20 (5.3)	121 (31.8)	235 (61.8)	1.46 (0.658)	น้อยที่สุด
9. นิตรรศการ/ โปสเตอร์	0 (0)	3 (0.8)	5 (1.3)	100 (26.3)	272 (71.6)	1.31 (0.538)	น้อยที่สุด
10. อินเทอร์เน็ต	0 (0)	2 (0.5)	2 (0.5)	7 (1.8)	369 (97.1)	1.04 (0.292)	น้อยที่สุด
			รวม			3.25 (0.451)	ปานกลาง

หมายเหตุ	ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด
	ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
	ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
	ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

1.13 กิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่ากิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.9 คือ ทำสวน รองลงมาร้อยละ 52.9 ทำนา รองลงมาร้อยละ 45 เลี้ยงสัตว์ รองลงมาร้อยละ 21.3 แปรรูปสินค้าเกษตร และร้อยละ 17.6 กิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร คือ การทำไม้ดอกไม้ประดับ (ตารางที่ 15)

ตาราง 15 กิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร

กิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.ทำนา	201(380)	52.9(100)
2.ทำสวน	205(380)	53.9(100)
3.ไม้ดอกไม้ประดับ	67(380)	17.6(100)
4.แปรรูปสินค้าเกษตร	81(380)	21.3(100)
5.เลี้ยงสัตว์	171(380)	45(100)

หมายเหตุ ผู้ตอบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1.14 ระยะห่างจากแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 36.3 มีบ้านเรือนอยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยวเป็นระยะทาง 4.1-6.0 กิโลเมตร รองลงมาอยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยวเป็นระยะทาง 2.1-4.0 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 27.4 รองลงมาเป็นระยะทาง 6.1-8.0 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 18.9 รองลงมาเป็นระยะทาง 0-2.0 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 10.0 และอยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยวเป็นระยะทาง มากกว่า 8 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 7.4 (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ระยะห่างจากแหล่งท่องเที่ยว

ระยะห่างจากแหล่งท่องเที่ยว (กม.)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0-2.0	38	10.0
2.1-4.0	104	27.4
4.1-6.0	138	36.3
6.1-8.0	72	18.9
8.1 กิโลเมตรขึ้นไป	28	7.4
รวม	380	100.0

ตอนที่ 2 ทักษะคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ตารางที่ 17) พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรมีทัศนคติในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ค่าเฉลี่ย = 4.49) ประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรช่วยเพิ่มอาชีพให้กับคนในชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรควรได้รับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาท่องเที่ยวมากขึ้น ชุมชนได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว การมีแหล่งท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีกิจกรรมที่สร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น และส่วนราชการควรเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

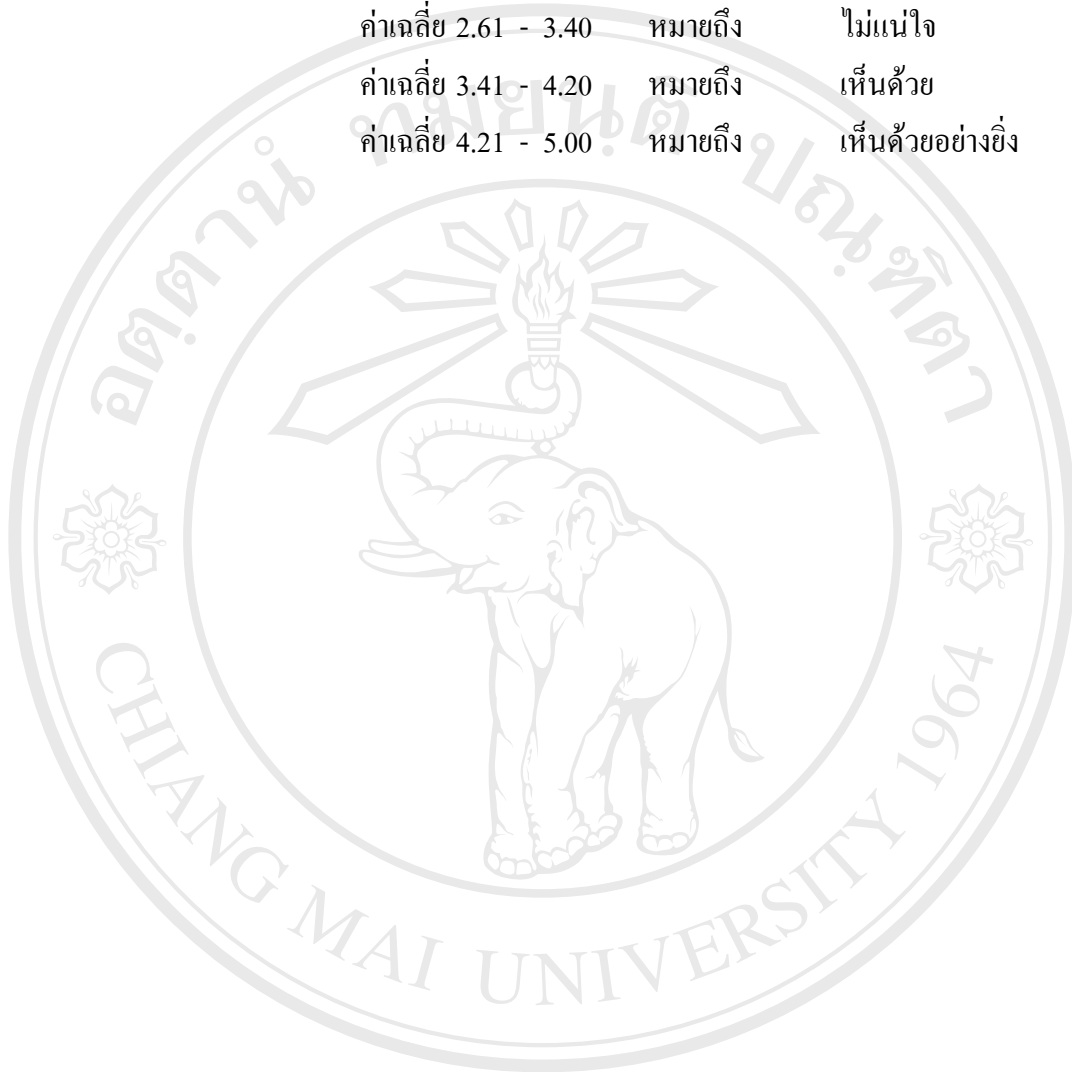
เกษตรกรมีทัศนคติในระดับเห็นด้วยต่อประเด็นต่างๆ 6 ประเด็น ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้ชุมชนมีการพัฒนามากขึ้น ทำให้ชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาหมู่บ้าน ทำให้ชุมชนมีความสวยงามทางธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น ทำให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น ทำให้คนในชุมชนไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานไปทำงานที่อื่น และทำให้มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมที่ดีขึ้น และมีเพียง 1 ประเด็นเท่านั้น ที่เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ ซึ่งได้แก่ การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรช่วยให้มีรายได้จากนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 17 ทักษะคิของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

N = 380

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรช่วยให้ท่านมีรายได้จากนักท่องเที่ยว	3.03	1.5747	ไม่แน่ใจ
2. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้ชุมชนของท่านมีการพัฒนามากขึ้น	4.19	.5556	เห็นด้วย
3. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้คนในชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.91	.7039	เห็นด้วย
4. การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรช่วยเพิ่มอาชีพให้กับคนในชุมชน	4.31	.5508	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้ชุมชนมีความสวยงามทางธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น	4.11	.5273	เห็นด้วย
6. การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น	4.06	.7237	เห็นด้วย
7. การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้คนในชุมชนไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานไปทำงานที่อื่น	3.47	.8907	เห็นด้วย
8. การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมที่ดีขึ้น	3.87	.7018	เห็นด้วย
9. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรควรได้รับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาท่องเที่ยวมากขึ้น	4.61	.5242	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
10. ชุมชนได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	4.46	.5540	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
11. การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้คนในชุมชนมีกิจกรรมที่สร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น	4.52	.5355	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
12. ส่วนราชการควรเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	4.71	.4920	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.49	.53612	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

หมายเหตุ	ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
	ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
	ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	หมายถึง	เห็นด้วย
	ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จากตารางที่ 18 -22 การศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในประเด็นการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ประเด็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านค้นหาปัญหา การมีส่วนร่วมวางแผนและการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติตาม และ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมเกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.19) เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในแต่ละประเด็นหลักแล้วพบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับน้อยในทุกด้าน ได้แก่ ด้านการค้นหาปัญหา (ค่าเฉลี่ย = 1.96) การวางแผนและการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย= 2.00) การลงทุนและปฏิบัติตาม (ค่าเฉลี่ย = 2.22) และการติดตามและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย= 2.11) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อยของการมีส่วนร่วมในแต่ละประเด็นหลักแล้วจะพบว่า เกษตรกรจะมีระดับการมีส่วนร่วมน้อยในทุกประเด็น ได้แก่ ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย = 2.15) ด้านการบริการการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย = 2.18) และด้านการตลาดท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย = 2.06)

ตารางที่ 18 การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการค้นหาปัญหา

N = 380

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	การมีส่วนร่วมในด้านการค้นหาปัญหา		
	X	S.D.	ความหมาย
1. ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	1.97	1.145	ร่วมน้อย
1.1 การแสดงสินค้าหรือสาธิต	1.95	1.138	ร่วมน้อย
1.2 การให้นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมระยะสั้น	1.70	1.002	ร่วมน้อยที่สุด
1.3 การให้ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาของชุมชน	1.92	1.100	ร่วมน้อย
1.4 การจำหน่ายสินค้า และผลิตภัณฑ์	1.96	1.149	ร่วมน้อย
1.5 การให้เส้นทางด้านธุรกิจเกษตร	1.94	1.132	ร่วมน้อย
2. ด้านการบริการท่องเที่ยว	1.95	1.138	ร่วมน้อย
2.1 เรื่องสถานที่จอดรถ	1.94	1.125	ร่วมน้อย
2.2 เรื่องศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	1.90	1.095	ร่วมน้อย
2.3 เรื่องสถานที่ชมวิว และทิวทัศน์	1.93	1.121	ร่วมน้อย
2.4 เรื่องสถานที่แสดงกิจกรรมทางการเกษตร	1.94	1.133	ร่วมน้อย
2.5 เรื่องสถานที่จำหน่ายสินค้า	1.95	1.137	ร่วมน้อย
2.6 เรื่องสถานที่แสดงวิชาการด้านเกษตร	1.94	1.135	ร่วมน้อย
2.7 เรื่องร้านอาหาร	1.70	.986	ร่วมน้อยที่สุด
2.8 เรื่องการนำเที่ยวชม	1.93	1.117	ร่วมน้อย
3. ด้านการตลาดท่องเที่ยว	1.92	1.115	ร่วมน้อย
3.1 เรื่องการจัดทำเอกสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว	1.92	1.119	ร่วมน้อย
3.2 เรื่องการจัดทำป้ายโฆษณาเชิญชวน	1.92	1.122	ร่วมน้อย
3.3 เรื่องการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1.85	1.059	ร่วมน้อย
3.4 เรื่องการประสานงานกับบริษัทนำเที่ยว	1.82	1.045	ร่วมน้อย
3.5 เรื่องการเชิญผู้แทนสื่อมวลชนมาทัศนศึกษาดูงาน	1.83	1.042	ร่วมน้อย
รวม	1.96	1.134	ร่วมน้อย

ตารางที่ 19 การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการวางแผน
และดำเนินกิจกรรม

N = 380

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนและ ดำเนินกิจกรรม		
	X	S.D.	ความหมาย
1. ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	2.00	1.214	ร่วมน้อย
1.1 การแสดงสินค้าหรือสาธิต	1.99	1.207	ร่วมน้อย
1.2 การให้นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมระยะสั้น	1.68	.986	ร่วมน้อยที่สุด
1.3 การให้ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาของชุมชน	1.98	1.193	ร่วมน้อย
1.4 การจำหน่ายสินค้า และผลิตภัณฑ์	2.00	1.214	ร่วมน้อย
1.5 การให้ลู่ทางด้านธุรกิจเกษตร	1.99	1.201	ร่วมน้อย
2. ด้านการบริการท่องเที่ยว	2.00	1.216	ร่วมน้อย
2.1 เรื่องสถานที่จอดรถ	1.98	1.202	ร่วมน้อย
2.2 เรื่องศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	1.97	1.201	ร่วมน้อย
2.3 เรื่องสถานที่ชมวิว และทิวทัศน์	1.97	1.199	ร่วมน้อย
2.4 เรื่องสถานที่แสดงกิจกรรมทางการเกษตร	1.99	1.213	ร่วมน้อย
2.5 เรื่องสถานที่จำหน่ายสินค้า	2.00	1.216	ร่วมน้อย
2.6 เรื่องสถานที่แสดงวิชาการด้านเกษตร	1.99	1.213	ร่วมน้อย
2.7 เรื่องร้านอาหาร	1.71	1.005	ร่วมน้อยที่สุด
2.8 เรื่องการนำเที่ยวชม	1.98	1.198	ร่วมน้อย
3. ด้านการตลาดท่องเที่ยว	1.97	1.188	ร่วมน้อย
3.1 เรื่องการจัดทำเอกสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว	1.97	1.190	ร่วมน้อย
3.2 เรื่องการจัดทำป้ายโฆษณาเชิญชวน	1.97	1.198	ร่วมน้อย
3.3 เรื่องการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1.90	1.086	ร่วมน้อย
3.4 เรื่องการประสานงานกับบริษัทนำเที่ยว	1.87	1.073	ร่วมน้อย
3.5 เรื่องการเชิญผู้แทนสื่อมวลชนมาทัศนศึกษาดูงาน	1.87	1.072	ร่วมน้อย
รวม	2.00	1.208	ร่วมน้อย

ตารางที่ 20 การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการลงทุนและปฏิบัติตาม

N = 380

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	การมีส่วนร่วมในด้านการลงทุนและปฏิบัติตาม		
	X	S.D.	ความหมาย
1. ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	2.21	1.348	ร่วมน้อย
1.1 การแสดงสินค้าหรือสาธิต	2.21	1.355	ร่วมน้อย
1.2 การให้นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมระยะสั้น	1.84	1.155	ร่วมน้อย
1.3 การให้ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาของชุมชน	2.19	1.337	ร่วมน้อย
1.4 การจำหน่ายสินค้า และผลิตภัณฑ์	2.22	1.359	ร่วมน้อย
1.5 การให้ลู่ทางด้านธุรกิจเกษตร	2.19	1.339	ร่วมน้อย
2. ด้านการบริการท่องเที่ยว	2.22	1.357	ร่วมน้อย
2.1 เรื่องสถานที่จอดรถ	2.20	1.342	ร่วมน้อย
2.2 เรื่องศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	2.18	1.341	ร่วมน้อย
2.3 เรื่องสถานที่ชมวิว และทิวทัศน์	2.19	1.344	ร่วมน้อย
2.4 เรื่องสถานที่แสดงกิจกรรมทางการเกษตร	2.21	1.355	ร่วมน้อย
2.5 เรื่องสถานที่จำหน่ายสินค้า	2.21	1.355	ร่วมน้อย
2.6 เรื่องสถานที่แสดงวิชาการด้านเกษตร	2.20	1.347	ร่วมน้อย
2.7 เรื่องร้านอาหาร	1.88	1.161	ร่วมน้อย
2.8 เรื่องการนำเที่ยวชม	2.21	1.347	ร่วมน้อย
3. ด้านการตลาดท่องเที่ยว	2.08	1.253	ร่วมน้อย
3.1 เรื่องการจัดทำเอกสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว	2.19	1.337	ร่วมน้อย
3.2 เรื่องการจัดทำป้ายโฆษณาเชิญชวน	2.19	1.339	ร่วมน้อย
3.3 เรื่องการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2.07	1.211	ร่วมน้อย
3.4 เรื่องการประสานงานกับบริษัทนำเที่ยว	2.05	1.203	ร่วมน้อย
3.5 เรื่องการเชิญผู้แทนสื่อมวลชนมาทัศนศึกษาดูงาน	2.05	1.198	ร่วมน้อย
รวม	2.22	1.356	ร่วมน้อย

ตารางที่ 21 การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในด้านการติดตาม
และประเมินผล

N = 380

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและ ประเมินผล		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	2.11	1.275	ร่วมน้อย
1.1 การแสดงสินค้าหรือสาธิต	2.11	1.275	ร่วมน้อย
1.2 การให้นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมระยะสั้น	1.80	1.133	ร่วมน้อย
1.3 การให้ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาของชุมชน	2.09	1.260	ร่วมน้อย
1.4 การจำหน่ายสินค้า และผลิตภัณฑ์	2.11	1.278	ร่วมน้อย
1.5 การให้ลู่ทางด้านธุรกิจเกษตร	2.10	1.264	ร่วมน้อย
2. ด้านการบริการท่องเที่ยว	2.11	1.281	ร่วมน้อย
2.1 เรื่องสถานที่จอดรถ	2.09	1.263	ร่วมน้อย
2.2 เรื่องศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	2.08	1.264	ร่วมน้อย
2.3 เรื่องสถานที่ชมวิว และทิวทัศน์	2.09	1.268	ร่วมน้อย
2.4 เรื่องสถานที่แสดงกิจกรรมทางการเกษตร	2.11	1.275	ร่วมน้อย
2.5 เรื่องสถานที่จำหน่ายสินค้า	2.11	1.280	ร่วมน้อย
2.6 เรื่องสถานที่แสดงวิชาการด้านเกษตร	2.10	1.269	ร่วมน้อย
2.7 เรื่องร้านอาหาร	1.84	1.139	ร่วมน้อย
2.8 เรื่องการนำเที่ยวชม	2.10	1.269	ร่วมน้อย
3. ด้านการตลาดท่องเที่ยว	2.08	1.253	ร่วมน้อย
3.1 เรื่องการจัดทำเอกสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว	2.08	1.255	ร่วมน้อย
3.2 เรื่องการจัดทำป้ายโฆษณาเชิญชวน	2.09	1.259	ร่วมน้อย
3.3 เรื่องการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2.03	1.191	ร่วมน้อย
3.4 เรื่องการประสานงานกับบริษัทนำเที่ยว	2.01	1.181	ร่วมน้อย
3.5 เรื่องการเชิญผู้แทนสื่อมวลชนมาทัศนศึกษาดูงาน	1.98	1.159	ร่วมน้อย
รวม	2.11	1.278	ร่วมน้อย

ตารางที่ 22 การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

N = 380

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	การมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	2.15	1.291	ร่วมน้อย
2. ด้านบริการการท่องเที่ยว	2.18	1.335	ร่วมน้อย
3. ด้านการตลาดท่องเที่ยว	2.06	1.229	ร่วมน้อย
รวม	2.192	1.336	ร่วมน้อย

หมายเหตุ

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.75	หมายถึง	ร่วมน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.76 - 2.50	หมายถึง	ร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.25	หมายถึง	ร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง	ร่วมมาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จากตารางที่ 23 การศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัญหาต่างๆ ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.22) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยแล้วพบว่า ประเด็นที่เกษตรกรเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ไม่มียานพาหนะในการเดินทางไปร่วมประชุม (ค่าเฉลี่ย = 2.89) มีปัญหาอยู่ในระดับมากคือ ไม่มีความรู้ทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย = 3.46) ไม่มีผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปจำหน่าย (ค่าเฉลี่ย = 3.62) มีภาระมากจึงไม่สามารถเข้าร่วมได้ (ค่าเฉลี่ย = 3.72) มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย คือ มีที่พักอาศัยอยู่ห่างไกลกับแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย = 2.32) มีปัญหาด้านสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย = 1.94) และมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ คนในครอบครัวไม่สนับสนุนหรือให้ความร่วมมือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ค่าเฉลี่ย = 1.40)

ตารางที่ 23 ปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

N = 380

ประเด็นปัญหา	ระดับปัญหา		ความหมาย
	X	S.D.	
1. ไม่มีความรู้ทางด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3.46	1.271	เป็นปัญหามาก
2. ไม่มียานพาหนะในการเดินทางไปร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นในชุมชนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	2.89	1.085	เป็นปัญหาปานกลาง
3. ไม่มีผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปจำหน่ายให้กับ นักท่องเที่ยว	3.62	1.537	เป็นปัญหามาก
4. ที่พักอาศัยอยู่ห่างไกลจากแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.32	.988	เป็นปัญหาน้อย
5. มีภาระมากไม่สามารถเข้าร่วมในการดำเนินงานใน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3.72	1.223	เป็นปัญหามาก
6. คนในครอบครัวไม่สนับสนุนหรือให้ความร่วมมือใน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.40	.764	เป็นปัญหาน้อยที่สุด
7. มีปัญหาทางด้านสุขภาพจึงไม่สามารถเข้าไปร่วม กิจกรรมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้	1.94	1.215	เป็นปัญหาน้อย
รวม	3.22	.806	เป็นปัญหาปานกลาง
หมายเหตุ	ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อยที่สุด
	ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อย
	ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	หมายถึง	เป็นปัญหาปานกลาง
	ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	หมายถึง	เป็นปัญหามาก
	ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	หมายถึง	เป็นปัญหามากที่สุด

จากตารางที่ 24 การศึกษาเพิ่มเติมถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า เกษตรกรเสนอให้ควรมีการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่มากขึ้น(ร้อยละ 13.68) ควรปรับปรุงด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ร้อยละ 9.21) ควรมีการสนับสนุนให้เยาวชนที่อยู่ในชุมชนเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว(ร้อยละ 8.42) ควรให้คนในชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น(ร้อยละ 7.89) และควรมีตลาดจำหน่ายสินค้าที่แน่นอน(ร้อยละ 6.59)

ตารางที่ 24 ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
N=380

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ควรมีการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่มากขึ้น	52	13.68
2. ควรมีการสนับสนุนให้เยาวชนที่อยู่ในชุมชนเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว	32	8.42
3. ควรให้มีตลาดจำหน่ายสินค้าที่แน่นอน	25	6.59
4. ควรให้คนในชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น	30	7.89
5. ควรปรับปรุงด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	35	9.21

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

การศึกษาครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหลายตัวว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์ในทิศทางใด (เชิงบวกหรือเชิงลบ) กับตัวแปรตามและมีระดับความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด การวิเคราะห์ครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมด 15 ตัวแปร โดยแบ่งกลุ่มเป็นปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร 1.1 เพศ 1.2 อายุ 1.3 ระดับการศึกษา 1.4 สถานภาพสมรส 1.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1.6 รายได้จากภาคการเกษตร 1.7 รายได้นอกภาคการเกษตร 1.8 รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว 1.9 จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 1.10 การเป็นสมาชิกกลุ่ม 1.11 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว 1.12 กิจกรรมทางการเกษตร 1.13 ระยะห่างจากแหล่งท่องเที่ยว 2) ปัจจัยด้านทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3) ปัจจัยด้านปัญหาของเกษตรกรในการมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ส่วนตัวแปรตาม คือ ระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี เป็นค่าตัวเลขที่ได้มาจากค่าเฉลี่ยรวมของระดับความคิดเห็นของเกษตรกรแต่ละรายที่มีต่อการเข้ามามีส่วนร่วมใน 4 ประเด็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านค้นหาปัญหา การมีส่วนร่วมวางแผนและการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติตาม และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences Research : SPSS) โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตาราง 25-26

ตารางที่ 25 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอบางแพ

ไทรน้อย จังหวัดนนทบุรีที่มีปัญหา Multicollinearity

	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅
Y	1.000	-.258**	-.034	.231**	-.015	-.114*	-.059	-.035	.527**	-.062	.185**	.396**	.309**	-.223**	.595**	-.679**
X ₁		1.000	.005	-.053	.019	-.047	.034	-.051	-.063	.026	-.134	-.045	-.306**	.017	-.305**	.248**
X ₂			1.000	-.380**	.430**	.306**	.077	.057	.013	.091	-.078	-.068	-.009	-.010	-.053	.202**
X ₃				1.000	-.256**	-.228**	.001	.183**	.139**	-.045	-.046	.267**	.049	.081	.179**	-.291**
X ₄					1.000	.065	-.046	.070	-.016	.022	-.074	-.041	-.094	.100	-.054	.065
X ₅						1.000	.415**	.287**	-.083	.423**	.067	-.096	.038	.118*	-.039	.089
X ₆							1.000	-.107*	-.003	.799**	.144**	.073	.030	-.016	.024	.021
X ₇								1.000	-.139**	-.077	-.155**	.054	-.072	.044	-.016	.090
X ₈									1.000	-.022	.142**	.336**	.067	-.176**	.380**	-.433**
X ₉										1.000	.184**	.050	.088	.014	.000	.059
X ₁₀											1.000	.019	.258**	-.185**	.282**	-.236**
X ₁₁												1.000	.053	-.118*	.375**	-.313**
X ₁₂													1.000	-.074	.327**	-.311**
X ₁₃														1.000	-.172**	.201**
X ₁₄															1.000	-.605**
X ₁₅																1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

เมื่อ	ตัวแปรตาม	Y	=	การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
	a		=	ค่าคงที่
	$b_{1...15}$		=	ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตาม เมื่อควบคุมค่าของตัวแปรอิสระที่มีอยู่ในการสมการให้คงที่แล้ว
ตัวแปรอิสระ	X_1		=	เพศ
	X_2		=	อายุ
	X_3		=	ระดับการศึกษา
	X_4		=	สถานภาพสมรส
	X_5		=	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
	X_6		=	รายได้จากภาคการเกษตร
	X_7		=	รายได้นอกภาคการเกษตร
	X_8		=	รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว
	X_9		=	จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร
	X_{10}		=	การเป็นสมาชิกกลุ่ม
	X_{11}		=	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว
	X_{12}		=	กิจกรรมทางการเกษตร
	X_{13}		=	ระยะห่างจากแหล่งท่องเที่ยว
	X_{14}		=	ทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยว
	X_{15}		=	ปัญหาของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระด้วยกัน พบว่ามีตัวแปรอิสระ 1 คู่ ที่มีความสัมพันธ์กันสูงกว่า 0.80 ทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเอง (Multicollinearity) ซึ่งทำให้ค่า R^2 เปลี่ยนไปและเป็นการละเมิดข้อสมมุติฐานที่กำกับเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2540 : 70 - 114) ได้แก่ ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ ดังนี้ คือรายได้จากภาคการเกษตร มีความสัมพันธ์กับ จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปร

ตามแล้วพบว่า ควรตัดตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามน้อย ได้แก่ รายได้จากภาคการเกษตร จะได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ดังนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 14 ตัว คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้นอกภาคการเกษตร รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร การเป็นสมาชิกกลุ่ม การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมทางการเกษตร ระยะห่างจากแหล่งท่องเที่ยวทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยว ปัญหาของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร กับตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences Research : SPSS) โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตาราง 26

ตารางที่ 26 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไพรน้อย
อำเภอไพรน้อย จังหวัดนันทบุรี

	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅
Y	1.000	-.258**	-.034	.231**	-.015	-.114*	-.035	.527**	-.062	.185**	.396**	.309**	-.223**	.595**	-.679**
X ₁		1.000	.005	-.053	.019	-.047	-.051	-.063	.026	-.134**	-.045	-.306**	.017	-.305**	.248**
X ₂			1.000	-.380**	.430**	.306**	.057	.013	.091	-.078	-.068	-.009	-.010	-.053	.202**
X ₃				1.000	-.256**	-.228**	.183**	.139**	-.045	-.046	.267**	.049	.081	.179**	-.291**
X ₄					1.000	.065	.070	-.016	.022	-.074	-.041	-.094	.100	-.054	.065
X ₅						1.000	.287**	-.083	.423**	.067	-.096	.038	.118*	-.039	.089
X ₇							1.000	-.139**	-.077	-.155**	.054	-.072	.044	-.016	.090
X ₈								1.000	-.022	.142**	.336**	.067	-.176**	.380**	-.433**
X ₉									1.000	.184**	.050	.088	.014	.000	.059
X ₁₀										1.000	.019	.258**	-.185**	.282**	-.236**
X ₁₁											1.000	.053	-.118*	.375**	-.313**
X ₁₂												1.000	-.074	.327**	-.311**
X ₁₃													1.000	-.172**	.201**
X ₁₄														1.000	-.605**
X ₁₅															1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด 14 ตัว กับตัวแปรตาม (การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบล ไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี) พบว่า ส่วนใหญ่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในระดับต่ำถึงปานกลาง ตามเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ของบุปผา(ม.ป.ป.:148) และไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน (Multicollinearity) ดังนั้นจึงได้มีการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ซึ่งมีสมการดังต่อไปนี้

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6 + b_7X_7 + b_8X_8 + b_9X_9 + b_{10}X_{10} + b_{11}X_{11} + b_{12}X_{12} + b_{13}X_{13} + b_{14}X_{14}$$

เมื่อตัวแปรตาม Y	=	การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
a	=	ค่าคงที่
b _{1...14}	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตาม เมื่อควบคุมค่าของตัวแปรอิสระที่มีอยู่ในการสมการให้คงที่แล้ว
ตัวแปรอิสระ X ₁	=	เพศ
X ₂	=	อายุ
X ₃	=	ระดับการศึกษา
X ₄	=	สถานภาพสมรส
X ₅	=	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
X ₇	=	รายได้นอกภาคการเกษตร
X ₈	=	รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว
X ₉	=	จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร
X ₁₀	=	การเป็นสมาชิกกลุ่ม
X ₁₁	=	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว
X ₁₂	=	กิจกรรมท 74
X ₁₃	=	ระยะห่างจากแหล่งท่องเที่ยว
X ₁₄	=	ทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยว
X ₁₅	=	ปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนเพื่อพยากรณ์คะแนนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ตัวพยากรณ์	b	SE _b	Beta	t
1. ปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วม	-6.109	.693	-.391	-8.814**
2. รายได้จากการบริการการท่องเที่ยว	.001	.000	.239	6.212**
3. ทักษะคิดต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.648	.618	.191	4.281**
4. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.711	.864	.117	3.137**
5. กิจกรรมทางการเกษตร	12.123	4.258	.103	2.847**
ค่าคงที่	30.477	41.476		.735**

$R = 0.764$ $R^2 = 0.583$ $R^2_{adj} = 0.578$ $SEE_{est} = 53.425$ $F = 104.642^{**}$

จากผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า ปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วม รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว ทักษะคิดต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ กิจกรรมทางการเกษตร มีความสัมพันธ์กับคะแนนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี โดยมีค่า R เท่ากับ 0.764 และการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวได้แก่ ปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วม รายได้จากการบริการการท่องเที่ยว ทักษะคิดต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกิจกรรมทางการเกษตร มีผลต่อคะแนนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประมาณร้อยละ 58.3 และถ้าใช้ปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วม รายได้จากการบริการการท่องเที่ยว ทักษะคิดต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ กิจกรรมทางการเกษตร ไปพยากรณ์คะแนนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จะมีความคลาดเคลื่อน ประมาณ 53.425

โดยปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วม รายได้จากการบริการการท่องเที่ยว ทักษะคิดต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ กิจกรรมทางการเกษตร สามารถพยากรณ์คะแนนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถสรุปเป็นสมการถดถอย พหุคูณมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้ดังนี้

$$Y = a + b_{15}x_{15} + b_8x_8 + b_{14}x_{14} + b_{11}x_{11} + b_{12}x_{12}$$

หรือการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี = 30.477 + -6.109 (ปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วม) + .001 (รายได้จากการบริการการท่องเที่ยว) + 2.648 (ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) + 2.711 (การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร) + 12.123 (กิจกรรมทางการเกษตร)

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณในตารางที่ 27 สรุปได้ว่ามีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (ระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร) จึงพิสูจน์สมมติฐานได้ว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ซึ่งปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ ปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วม รายได้จากการบริการการท่องเที่ยว ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกิจกรรมทางการเกษตร โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ รายได้จากการบริการการท่องเที่ยว ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกิจกรรมทางการเกษตร ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ คือ ปัญหาของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแทนครัวเรือนเกษตรกรผู้ที่อาศัยในพื้นที่ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 11 หมู่บ้าน เป็นประชากรทั้งหมด 7,689 ครัวเรือน แต่เนื่องจากประชากรมีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงมาเพียง 6 หมู่บ้าน เป็นเกษตรกรจำนวน 380 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ตอน คือ ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC for Windows (Statistical Package for Social Science Research) สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด(Maximum) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression)

Analysis) โดยวิเคราะห์แบบขั้นตอน (Stepwise Method) เพื่อหาตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร เพศของเกษตรกร จากการศึกษา พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62.4

อายุของเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 36-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.9 ส่วนเกษตรกรที่มีอายุอยู่ในช่วง 65 ปีขึ้นไป มีน้อยสุด คิดเป็นร้อยละ 3.4 เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 45.99 ปี สูงสุด 70 ปี และต่ำสุด 23 ปี

ระดับการศึกษาของเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 64.7 ส่วนเกษตรกรที่จบในระดับปริญญาตรี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.8 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

สถานภาพการสมรสของเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว คิดเป็นร้อยละ 78.7 รองลงมาเป็นโสด จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 และหย่าร้าง/เป็นหม้ายจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4

จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 52.4 ส่วนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 1-2 คน มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.2 เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.53 คน สูงสุด 9 คน และต่ำสุด 2 คน

รายได้รวมของครอบครัวเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้รวมของครอบครัวอยู่ในช่วง 100,001-200,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 50.8 เกษตรกรมีรายได้รวมของครอบครัวน้อยที่สุดอยู่ในช่วง 500,001 บาทต่อปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยเกษตรกรมีรายได้รวมต่ำสุด 50,000 บาทต่อปี รายได้มากที่สุด 600,000 บาทต่อปี และมีรายได้รวมเฉลี่ย 187,284.2 บาทต่อปี

รายได้จากภาคการเกษตรของเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากภาคการเกษตรอยู่ในช่วง 50,001-100,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 42.6 เกษตรกรมีรายได้จากภาคการเกษตรน้อยที่สุดอยู่ในช่วง 200,001-250,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 2.9 โดยเกษตรกรมีรายได้จากภาคการเกษตรต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี รายได้มากที่สุด 500,000 บาทต่อปี และมีรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 117,434.2 บาทต่อปี

รายได้นอกภาคการเกษตรของเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากนอกภาคการเกษตรอยู่ในช่วง 0-50,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 55 เกษตรกรมีรายได้นอกภาคการเกษตรน้อยที่สุดอยู่ในช่วง 200,001-250,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.3 โดยเกษตรกรมีรายได้นอกภาคการเกษตรต่ำสุด 0 บาทต่อปี รายได้มากที่สุด 300,000 บาทต่อปี และมีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 51,986.84 บาทต่อปี

รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยวอยู่ในช่วง 0-30,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 82.3 ส่วนเกษตรกรมีรายได้น้อยที่สุดอยู่ในช่วง 90,001-120,000 บาทต่อปี และ 250,001 บาทต่อปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยเกษตรกรมีรายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยวต่ำสุด 0 บาทต่อปี รายได้มากที่สุด 550,000 บาทต่อปี และมีรายได้จากการให้บริการท่องเที่ยวเฉลี่ย 17,863.16 บาทต่อปี

จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรของเกษตรกร จากการศึกษาพบว่าจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรของเกษตรกร ส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.9 มีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 6-10 ไร่ ส่วนจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรน้อยที่สุด 1 ไร่ จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรมากที่สุด 50 ไร่ โดยมีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ย 11.9791 ไร่

การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.5 เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน รองลงมา ร้อยละ 70 เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตร ร้อยละ 38.7 เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ร้อยละ 25.8 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 18.7 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและร้อยละ 13.9 เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์

การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของเกษตรกร จากการศึกษาการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่าแหล่งข้อมูลที่เกษตรกรเห็นว่าได้รับข่าวสารมากที่สุดคือเพื่อนบ้าน โดยเฉลี่ย 4.37 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.643 เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดแล้ว เกษตรกรได้รับข่าวสารจากแหล่งต่างๆทั้งหมด อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.25 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.451

กิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร จากการศึกษาพบว่ากิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.9 คือ ทำสวน รองลงมา ร้อยละ 52.9 ทำนา รองลงมา ร้อยละ 45 เลี้ยงสัตว์ รองลงมา ร้อยละ 21.3 แปรรูปสินค้าเกษตร และร้อยละ 17.6 กิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร คือ การทำไม้ดอกไม้ประดับ

ระยะห่างจากแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 36.3 มีบ้านเรือนอยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยวเป็นระยะทาง 4.1-6.0 กิโลเมตร และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.4 อยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยวเป็นระยะทาง มากกว่า 8 กิโลเมตร

2. ทักษะของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การศึกษาทักษะของเกษตรกรต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรมีทัศนคติในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ค่าเฉลี่ย 4.49 ประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรช่วยเพิ่มอาชีพให้กับคนในชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรควรได้รับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาท่องเที่ยวมากขึ้น ชุมชนได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว การมีแหล่งท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีกิจกรรมที่สร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น และส่วนราชการควรเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

เกษตรกรมีทัศนคติในระดับเห็นด้วยต่อประเด็นต่างๆ 6 ประเด็น ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้ชุมชนมีการพัฒนามากขึ้น ทำให้ชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาหมู่บ้าน ทำให้ชุมชนมีความสวยงามทางธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น ทำให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น ทำให้คนในชุมชนไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานไปทำงานที่อื่น และทำให้มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมที่ดีขึ้น และมีเพียง 1 ประเด็นเท่านั้น ที่เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ ซึ่งได้แก่ การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรช่วยให้มีรายได้จากนักท่องเที่ยว

3. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในประเด็นการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ประเด็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านค้นหาปัญหา การมีส่วนร่วมวางแผนและการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติตาม และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมเกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.19 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในแต่ละประเด็นหลักแล้วพบว่าเกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับน้อยในทุกด้าน ได้แก่ ด้านการค้นหาปัญหา ค่าเฉลี่ย 1.96 การวางแผนและการดำเนินงาน ค่าเฉลี่ย 2.00 การลงทุนและปฏิบัติตาม ค่าเฉลี่ย 2.22 และการติดตามและประเมินผล ค่าเฉลี่ย 2.11 และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อยของการมีส่วนร่วมในแต่ละประเด็นหลักแล้วจะพบว่าเกษตรกร มีระดับการมีส่วนร่วม น้อยในทุกประเด็น ได้แก่ ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 2.15 ด้านการบริการการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 2.18 และด้านการตลาดท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 2.06 ซึ่งการที่เกษตรกรส่วนใหญ่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรน้อย มีสาเหตุมาจาก เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำสวนจึงทำให้เกษตรกรมีภาระมาก ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการดำเนินงานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และไม่มีผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งผลของการศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการ

ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี สอดคล้องกับ นเร (2539) ซึ่งได้วิจัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนใน “โครงการสุพรรณบุรี” โดยมีพื้นฐานว่าการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ นั้นจะต้องตั้งอยู่บนเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. ประชาชนจะต้องมีเวลาที่จะเข้าร่วมในกิจกรรม กล่าวคือ การดำเนินกิจกรรมพัฒนาที่จัดทำขึ้นจะต้องเป็นเวลาที่ประชาชนว่างจากกิจกรรมงานประจำหรือการประกอบอาชีพ มิเช่นนั้นแม้ว่าต้องการจะให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยเพียงใดก็ตาม ก็อาจมีประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมได้น้อย เนื่องจากมีภารกิจที่ต้องกระทำในช่วงนั้นๆ

2. โครงการพัฒนาต่างๆจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ มิเช่นนั้นประชาชนก็ไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้

3. ประชาชนจะต้องมีความตั้งใจ และเต็มใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นในหมู่บ้าน

4. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี)

จากผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า มีตัวแปร 5 ตัว คือ ปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วม รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว ทักษะคิดต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกิจกรรมทางการเกษตร มีความสัมพันธ์กับคะแนนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี โดยมีค่า R (สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ)เท่ากับ 0.764 และการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวได้แก่ ปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วม รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว ทักษะคิดต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ กิจกรรมทางการเกษตร มีผลต่อคะแนนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประมาณร้อยละ 58.3 และถ้าใช้ปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วม รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว ทักษะคิดต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกิจกรรมทางการเกษตร ไปพยากรณ์คะแนนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จะมีความคลาดเคลื่อน ประมาณ 53.425

โดยปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วม รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว ทักษะคิดต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ กิจกรรมทางการเกษตร สามารถพยากรณ์คะแนนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการ

ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถสรุปเป็นสมการถดถอย พหุคูณมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้ดังนี้

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9 + b_{10}x_{10} + b_{11}x_{11} + b_{12}x_{12}$$

หรือการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี = 30.477 + -6.109 (ปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วม) + .001 (รายได้จากการบริการการท่องเที่ยว) + 2.648 (ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) + 2.711 (การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร) + 12.123 (กิจกรรมทางการเกษตร)

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตารางที่ 21 สรุปได้ว่ามีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (ระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร) จึงพิสูจน์สมมติฐานได้ว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ซึ่งปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ ปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วม รายได้จากการบริการการท่องเที่ยว ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกิจกรรมทางการเกษตร โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ รายได้จากการบริการการท่องเที่ยว ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกิจกรรมทางการเกษตร ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ คือ ปัญหาของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

5. ผลการวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

การศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัญหาต่างๆ ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยแล้วพบว่า ประเด็นที่เกษตรกรเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือ ไม่มียานพาหนะในการเดินทางไปร่วมประชุม เกษตรกรมีปัญหาอยู่ในระดับมากคือ ไม่มีความรู้ทางด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ไม่มีผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปจำหน่าย มีภาระมากจึงไม่สามารถเข้าร่วมได้ ประเด็นที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย คือ มีที่พักอาศัยอยู่ห่างไกลกับแหล่งท่องเที่ยว มีปัญหาด้านสุขภาพ และ

ประเด็นที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ คนในครอบครัวไม่สนับสนุนหรือให้ความร่วมมือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า เกษตรกรเสนอให้ควรมีการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่มากขึ้น ควรปรับปรุงด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการสนับสนุนให้เยาวชนที่อยู่ในชุมชนเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว ควรให้คนในชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น และควรมีตลาดจำหน่ายสินค้าที่แน่นอน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตาม (การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี) พบว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกร มีจำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) รายได้ จากการให้บริการการท่องเที่ยว 2) การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3) กิจกรรมทางการเกษตร 4) ทักษะคิดของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ 5) ปัญหาของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตัวแปรเหล่านี้สามารถนำมาอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว

พบว่ารายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แสดงว่า เกษตรกรที่มีรายได้จากการให้บริการท่องเที่ยวมาก จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากกว่าผู้ที่มียาได้น้อย รายได้อาจเป็นแรงจูงใจในการทำให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากเกษตรกรมองเห็นถึงรายได้ที่จะได้รับจากนักท่องเที่ยว จากการศึกษาของ ระวี (2542) พบว่าการได้รับประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนบ้านโป่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเมื่อพิจารณา พบว่ารายได้จากการให้บริการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรที่สำคัญ คือ ระดับการศึกษา และอายุ และมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับตัวแปรที่สำคัญคือ รายได้นอกภาคการเกษตร เพศ สถานภาพสมรส และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน แสดงว่า ผู้ที่มีรายได้จากการให้บริการท่องเที่ยวมาก จะเป็น

ผู้ที่มีอายุ และได้รับการศึกษาสูงกว่า จึงอาจทำให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าผู้ที่มีรายได้จากการให้บริการท่องเที่ยวต่ำกว่า

2. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว หมายความว่าเกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าเกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารน้อยกว่าจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละคู่ พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับการศึกษาของเกษตรกร และรายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวมากจะเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาที่สูง และมีรายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยวมาก ผลการวิจัยครั้งนี้เมื่อเทียบกับการวิจัยของ ประทีป (2541) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการน้ำชลประทานของโครงการชลประทานเขื่อนแม่กวง อุดมธรา พบว่าการได้รับข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการน้ำชลประทานเช่นกัน และผลการวิจัยของ สันติ (2539) พบว่าการได้รับข่าวสารจากวิทยุโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์ป่าชุมชน

3. กิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร

กิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการมีกิจกรรมทางการเกษตร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือถ้าเกษตรกรมีกิจกรรมทางการเกษตรมาก จะทำให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจเกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตรหลายอย่างของเกษตรกร ทำให้มีการสั่งสมความรู้ ประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับการเกษตร และอาจมุ่งหวังในการผลิตเพื่อจำหน่าย จึงทำให้เกษตรกรที่มีกิจกรรมทางการเกษตรมาก มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากนั่นเอง

4. ทักษะต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ทักษะของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแสดงว่า เกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากเพียงใดจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติที่ด้อยกว่า

เนื่องจากทัศนคติเป็นความรู้สึกรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และมีผลทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนองหรือกระทำต่อสิ่งนั้น ดังนั้น เกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ย่อมเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าผู้ที่มีทัศนคติที่ด้อยกว่าหรือไม่ดีต่อการท่องเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้ามีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน ประเสริฐ (2543) พบเช่นกันว่า ทัศนคติของเกษตรกรต่อการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกร

5. ปัญหาของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จากการวิเคราะห์หาคอขวด พบว่า ปัญหาของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แสดงว่าเกษตรกรที่มีปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว น้อยกว่า จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าเกษตรกรที่มีปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่า ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าคนที่มีความน้อยอาจเป็นผู้ที่อยากเข้ามามีส่วนร่วมเพราะต้องการที่จะเข้ามาพัฒนาการท่องเที่ยวให้ดีขึ้น เพื่อตนจะได้รับผลประโยชน์จากการจัดกิจกรรมท่องเที่ยว และเห็นถึงประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับด้วย ถ้าพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละคู่ พบว่า ปัญหาของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับเพศ อายุ และระยะห่างจากแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ต่างมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกร จึงทำให้เกษตรกรไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี เพื่อให้เกษตรกรและคนในพื้นที่สามารถใช้พื้นที่นี้สร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางให้เกษตรกรในพื้นที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปวิเคราะห์ถึงปัญหาในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการเข้าร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป

จากการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับน้อย รัฐบาลหรือองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นควรพิจารณาประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้ เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเกษตรกร และชุมชนต่อไป

1) การประชาสัมพันธ์ ควรให้ความสำคัญแก่การประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกร เห็นถึงประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และเชิญชวนให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างทั่วถึง

2) สนับสนุนด้านการผลิตสินค้า ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรผลิต สินค้าเพื่อนำไปจำหน่าย โดยเน้นคุณภาพของสินค้า และปริมาณสินค้าให้พอเพียงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะเป็นสินค้าเฉพาะอย่างที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

3) ให้ความรู้ในด้านการพัฒนา บริหาร และการจัดการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรอบรม หรือจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ของตนในท้องถิ่นในเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

4) เน้นการเข้ามามีส่วนร่วมในทุกด้าน การศึกษาครั้งนี้พบว่าเกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับน้อยทุกด้าน ควรชี้ให้เห็นถึงความสำคัญ และการมีส่วนร่วมโดยสร้างความเข้าใจแก่คณะกรรมการและเปิดโอกาสตลอดจนกระตุ้นให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมให้มาก

5) สร้างจิตสำนึกให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนกระตุ้นให้เกษตรกรในท้องถิ่น เกิดจิตสำนึกและเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

6) ควรมีการสนับสนุนให้เยาวชนที่อยู่ในชุมชนเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว เพื่อให้เยาวชนได้รู้จักการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพ ได้รับรู้ ห่วงใยในทรัพยากรธรรมชาติ และรักถิ่นฐานบ้านเกิด

7) ควรให้มีตลาดจำหน่ายสินค้าที่แน่นอน เพื่อสร้างรายได้และอาชีพที่มั่นคงแก่คนในชุมชน

8) ควรปรับปรุงด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ที่พัก ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ ฯลฯ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรจะศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจหรือทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 2) ควรศึกษาในเรื่องปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ไม่เกิดการพัฒนาที่ชัดเจนเท่าที่ควร เพื่อหาข้อสรุปถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และเพื่อนำเสนอแนวทางแก้ไข

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

บรรณานุกรม

- จรงค์ อินทยนต์. 2545. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว : กรณีศึกษา บ้านโป่ง ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง.” การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์. 2537. การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว. เชียงใหม่: ภาควิชามนุษย์สัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นงกาญจน์ บุณรักษ์. 2531. “คุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของชาวกะเหรี่ยงใน จังหวัดกาญจนบุรีและราชบุรีภายใต้โครงการของกรมประมงประมงทะเล.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นภัค วัฒนคุณ. 2545. “ความต้องการในการมีส่วนร่วมของประชากรในการพัฒนาการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาเวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่.” การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นเร เหล่าวิชาและคณะ. (2539). การศึกษารูปแบบการพัฒนาโครงการอุทยานบุรี : พื้นที่การปกครองท้องถิ่น. รายงานการวิจัยสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย
- นำชัย ทนุผล. 2540. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : แนวคิดและวิธีการ. เชียงใหม่ : คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- นำชัย ทนุผล. 2529. การพัฒนาชุมชน : หลักการและยุทธวิธี. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- นิพนธ์ เชื้อเมืองพาน. 2542. “แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาวนอุทยานภูชี้ฟ้า จังหวัดเชียงราย”. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2542. “การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน”. ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- เบญจวรรณ จอมอด. 2541. “การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอ สันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่”. ค้นคว้าแบบอิสระ ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา ส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประกอบศิริ ภัคดีพินิจ. 2545. “ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยววัฒนธรรมของชุมชนบ้านพะเยา : กรณีศึกษาชุมชนบ้านฮ่องไฮ ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา”. การค้นคว้า แบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประสาน ตั้งสิกบุตร. 2541. เอกสารประกอบการสอน วิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประเสริฐ บัวกล้วย. 2543. “การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนบ้าน ป่าสักงาม ตำบลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรัชญา เวสารัชช์. 2538. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรีชา เปี่ยมพงสานต์. 2538. สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนา. โครงการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัส สุวรรณ. 2538. นิเวศวิทยากับการพัฒนาเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. 2526. หลักการพัฒนาชุมชนและหลักการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- ระวี อินจินดา. 2542. “การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน บ้านโป่ง ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่”. ค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ราเมศร์ พรหมชาติ. 2545. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาบ้านโป่ง ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบ อิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- วิรัช จันทรโรทัย. 2529. “การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชุมชนของชาวบ้านในโครงการชุมชนรักป่าตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิมลรัตน์ ศรีสิงห์. 2538. “การมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มสตรีกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริรัตน์ หอมนาน. 2547. “ศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ”. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศักดิ์ชาย สมใจ. 2541. “ทัศนคติของเกษตรกรหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริต่อการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ”. การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สันติ พัฒนาศักดิ์. 2543. “การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านตลาดขี้เหล็ก ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุรัสวดี หุ่นพยนต์. 2528. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนของประชาชนยากจน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านเขาดิน ตำบลวังน้ำอืด อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สมเกียรติ ชันบุญไส. 2544. “ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์:กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติพันดอน – ปะโค” . วิทยานิพนธ์ เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อรอนงค์ ธรรมกุล. 2539. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น”. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

นางสาวอุพาพร ชัยศิริ

(นักศึกษาปริญญาโท)

สาขาส่งเสริมการเกษตร

คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แบบสอบถามเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง “การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรใน ตำบลไทรน้อย

อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี”

คำชี้แจงในการกรอกแบบสอบถาม: การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทางวิชาการ ผลการศึกษาไม่มีผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมในอนาคต จึงขอให้ท่านได้พิจารณาตอบคำถามตามความจริง เพื่อผลการศึกษาจะได้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

.....
แบบสอบถามเลขที่.....

ชื่อ - สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....

บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....

(กรุณาตอบทุกข้อ)

แบบสอบถามตอนที่ 1

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปด้านบุคคล เศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกร

1. เพศ

- () ชาย () หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

- () ระดับประถมศึกษา
() มัธยมศึกษาตอนต้น
() มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
() อนุปริญญา / ปวศ.
() ปริญญาตรี
() อื่นๆ

4. สถานภาพสมรส

- โสด
 แต่งงาน
 หย่าร้าง / หม้าย

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

6. รายได้รวมของครอบครัว.....บาท / ปี

- รายได้จากภาคการเกษตร.....บาท / ปี
 - รายได้นอกภาคการเกษตร.....บาท / ปี
 - รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว.....บาท / ปี

7. จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร.....ไร่.....ตารางวา

8. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มใดบ้าง

- กลุ่มสหกรณ์
 ออมทรัพย์
 ชกส. (ธนาคารเพื่อการเกษตร)
 แม่บ้านเกษตรกร
 กองทุนหมู่บ้าน
 อื่นๆ.....

9. หนี้สิน..... (บาท/ปี)

10. ท่านเคยมีประสบการณ์ในการให้ความร่วมมือในด้านการพัฒนาหมู่บ้านหรือไม่

- เคย ไม่เคย

11. สถานภาพทางสังคม

- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
 ประธานกลุ่ม สมาชิกกลุ่ม
 ลูกบ้าน อื่นๆ.....

12. กิจกรรมทางการเกษตร

- ทำไร่ ทำสวน
 ทำนา ไม้ดอก ไม้ประดับ
 แปรรูปสินค้าเกษตร เลี้ยงสัตว์

13. ระยะห่างจากแหล่งท่องเที่ยว.....

14. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
1. เพื่อนบ้าน 2. ผู้ใหญ่บ้าน 3. วิทยุ 4. โทรทัศน์(TV) 5. อินเทอร์เน็ต(Internet) 6. หอกระจายข่าว 5. หนังสือพิมพ์ 7. วารสาร 8. แผ่นพับ/แผ่นปลิว 9. นิทรรศการ/โปสเตอร์ 10. อื่น.....					

แบบสอบถามตอนที่ 2 ทักษะของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับความคิดเห็น				
	5 เห็นด้วย ที่สุด	4 เห็นด้วย	3 ไม่ แน่ใจ	2 ไม่เห็น ด้วย	1 ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรช่วยให้ท่านมีรายได้นอกจากท่องเที่ยว					
2. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้ชุมชนของท่านมีการพัฒนามากขึ้น					
3. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้คนในชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาหมู่บ้าน					
4. การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรช่วยเพิ่มอาชีพให้กับคนในชุมชน					
5. การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้ชุมชนมีความสวยงามทางธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น					
6. การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าทางทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น					
7. การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้คนในชุมชนไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานไปทำงานที่อื่น					
8. การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมที่ดีขึ้น					
9. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรควรได้รับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาท่องเที่ยวมากขึ้น					
10. ชุมชนได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร					
11. การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำให้คนในชุมชนมีกิจกรรมที่สร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น					
12. ในส่วนราชการควรเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร					

อื่นๆ

.....

.....

.....

แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร			
	ค้นหาปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว				
1.1 การแสดงสินค้าหรือสาธิต				
1.2 การให้นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมระยะสั้น				
1.3 การให้ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาของชุมชน				
1.4 การจำหน่ายสินค้าและ ผลิตภัณฑ์				
1.5 การให้รู้ทางด้านธุรกิจเกษตร				
(2) ด้านการบริการท่องเที่ยว				
2.1 เรื่องสถานที่จอดรถ				
2.2 เรื่องศูนย์บริการการนักท่องเที่ยว				
2.3 เรื่องสถานที่ชมวิว และ ทิวทัศน์				
2.4 เรื่องสถานที่แสดงกิจกรรมการเกษตร				
2.5 เรื่องสถานที่จำหน่ายสินค้า				
2.6 เรื่องสถานที่แสดงวิชาการด้านเกษตร				
2.7 เรื่องร้านอาหาร				
2.8 เรื่องการนำเที่ยวชม				
(3) ด้านการตลาดท่องเที่ยว				
3.1 เรื่องการจัดนำเอกสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว				
3.2 เรื่องการจัดทำป้ายโฆษณาเชิญชวน				
3.3 เรื่องการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง				
3.4 เรื่องการประสานงานกับบริษัทนำเที่ยว				
3.5 เรื่องการเชิญผู้แทนจากสื่อมวลชนมาทัศนศึกษาดูงาน				

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร			
	วางแผนและดำเนินกิจกรรม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว				
1.1 การแสดงสินค้าหรือสาธิต				
1.2 การให้นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมระยะสั้น				
1.3 การให้ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาของชุมชน				
1.4 การจำหน่ายสินค้าและ ผลิตภัณฑ์				
1.5 การให้เส้นทางด้านธุรกิจเกษตร				
(2) ด้านการบริการท่องเที่ยว				
2.1 เรื่องสถานที่จอดรถ				
2.2 เรื่องศูนย์บริการการนักท่องเที่ยว				
2.3 เรื่องสถานที่ชมวิว และ ทิวทัศน์				
2.4 เรื่องสถานที่แสดงกิจกรรมการเกษตร				
2.5 เรื่องสถานที่จำหน่ายสินค้า				
2.6 เรื่องสถานที่แสดงวิชาการด้านเกษตร				
2.7 เรื่องร้านอาหาร				
2.8 เรื่องการนำเที่ยวชม				
(3) ด้านการตลาดท่องเที่ยว				
3.1 เรื่องการจัดนำเอกสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว				
3.2 เรื่องการจัดทำป้ายโฆษณาเชิญชวน				
3.3 เรื่องการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง				
3.4 เรื่องการประสานงานกับบริษัทนำเที่ยว				
3.5 เรื่องการเชิญผู้แทนจากสื่อมวลชนมาทัศนศึกษาดูงาน				

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร			
	ลงทุนและปฏิบัติตาม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว				
1.1 การแสดงสินค้าหรือสาธิต				
1.2 การให้นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมระยะสั้น				
1.3 การให้ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาของชุมชน				
1.4 การจำหน่ายสินค้าและ ผลิตภัณฑ์				
1.5 การให้เส้นทางด้านธุรกิจเกษตร				
(2) ด้านการบริการท่องเที่ยว				
2.1 เรื่องสถานที่จอดรถ				
2.2 เรื่องศูนย์บริการการนักท่องเที่ยว				
2.3 เรื่องสถานที่ชมวิว และ ทิวทัศน์				
2.4 เรื่องสถานที่แสดงกิจกรรมการเกษตร				
2.5 เรื่องสถานที่จำหน่ายสินค้า				
2.6 เรื่องสถานที่แสดงวิชาการด้านเกษตร				
2.7 เรื่องร้านอาหาร				
2.8 เรื่องการนำเที่ยวชม				
(3) ด้านการตลาดท่องเที่ยว				
3.1 เรื่องการจัดนำเอกสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว				
3.2 เรื่องการจัดทำป้ายโฆษณาเชิญชวน				
3.3 เรื่องการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง				
3.4 เรื่องการประสานงานกับบริษัทนำเที่ยว				
3.5 เรื่องการเชิญผู้แทนจากสื่อมวลชนมาทัศนศึกษาดูงาน				

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร			
	ติดตามและประเมินผล			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว				
1.1 การแสดงสินค้าหรือสาธิต				
1.2 การให้นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมระยะสั้น				
1.3 การให้ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาของชุมชน				
1.4 การจำหน่ายสินค้าและ ผลิตภัณฑ์				
1.5 การให้เส้นทางด้านธุรกิจเกษตร				
(2) ด้านการบริการท่องเที่ยว				
2.1 เรื่องสถานที่จอดรถ				
2.2 เรื่องศูนย์บริการการนักท่องเที่ยว				
2.3 เรื่องสถานที่ชมวิว และ ทิวทัศน์				
2.4 เรื่องสถานที่แสดงกิจกรรมการเกษตร				
2.5 เรื่องสถานที่จำหน่ายสินค้า				
2.6 เรื่องสถานที่แสดงวิชาการด้านเกษตร				
2.7 เรื่องร้านอาหาร				
2.8 เรื่องการนำเที่ยวชม				
(3) ด้านการตลาดท่องเที่ยว				
3.1 เรื่องการจัดนำเอกสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว				
3.2 เรื่องการจัดทำป้ายโฆษณาเชิญชวน				
3.3 เรื่องการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง				
3.4 เรื่องการประสานงานกับบริษัทนำเที่ยว				
3.5 เรื่องการเชิญผู้แทนจากสื่อมวลชนมาทัศนศึกษาดูงาน				

แบบสอบถามตอนที่ 4

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับของปัญหาในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร				
	5 มีปัญหา มากที่สุด	4 มีปัญหา มาก	3 มีปัญหา ปานกลาง	2 มีปัญหาน้อย	1 ไม่มีปัญหา
1. ท่านไม่มีความรู้ทางด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 2. ท่านไม่มียานพาหนะในการเดินทางไปร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นในชุมชนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3. ท่านไม่มีผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว 4. ท่านมีบ้านที่ห่างไกลกับแหล่งท่องเที่ยว 5. ท่านมีภาระมากจึงไม่สามารถเข้าร่วมในการดำเนินงานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้ 6. คนในครอบครัวของท่านไม่สนับสนุนหรือให้ความร่วมมือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 7. . ท่านมีปัญหาทางด้านสุขภาพจึงไม่สามารถเข้าไปร่วมกิจกรรม/การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้					

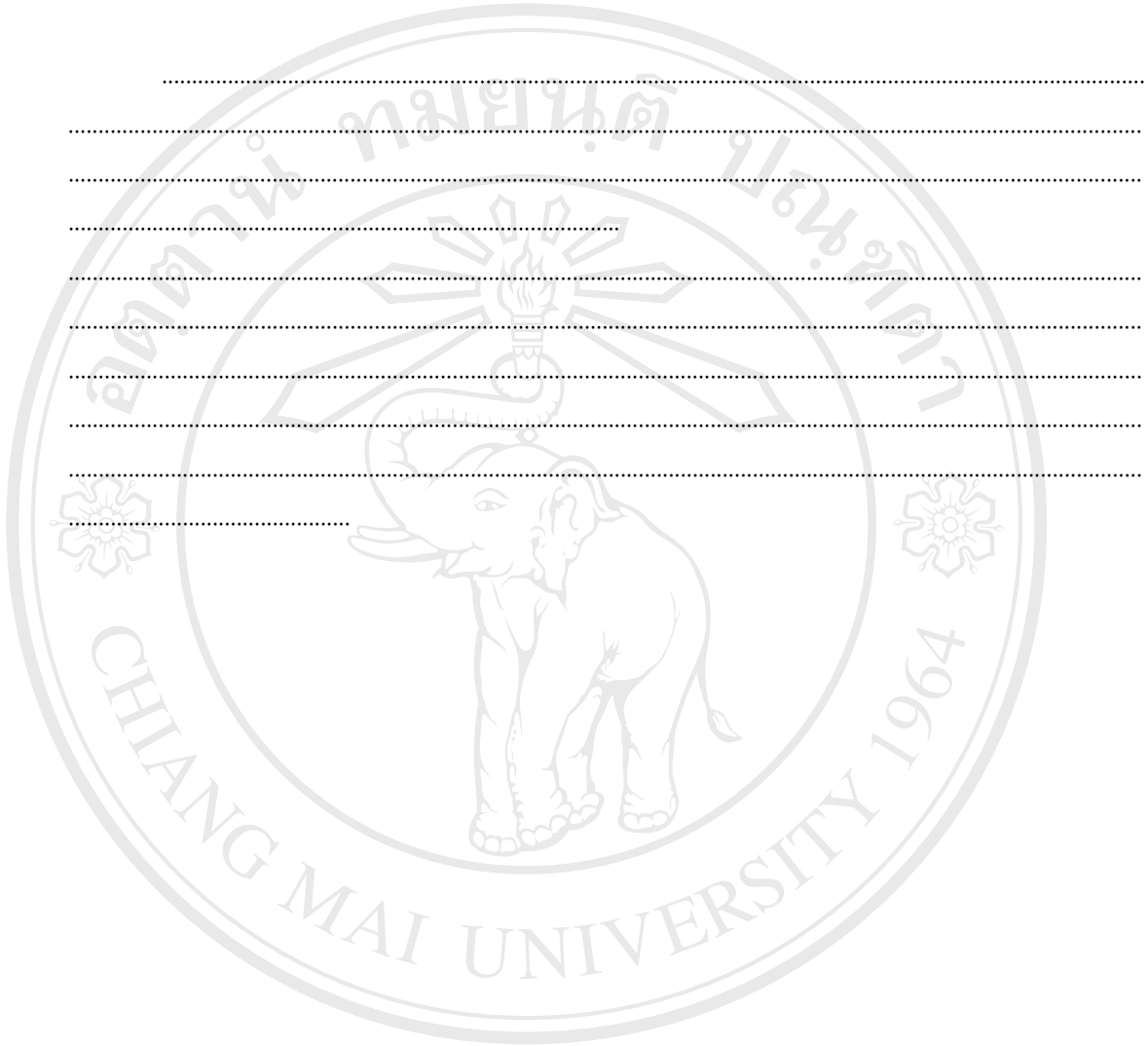
อื่นๆ

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ตำบลไทรน้อย อำเภอ
ไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ข
ผลการทดสอบหาความน่าเชื่อถือ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ผลการทดสอบหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2
(ทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร)

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	45.6000	12.9333	-.1051	.9015
A2	45.8000	11.5111	.6421	.8218
A3	46.0000	11.3333	.3489	.8390
A4	45.7000	10.6778	.7742	.8081
A5	45.7000	11.3444	.5164	.8253
A6	45.7000	10.6778	.7742	.8081
A7	46.1000	10.7667	.4390	.8332
A8	45.8000	11.5111	.6421	.8218
A9	45.7000	10.6778	.7742	.8081
A10	45.6000	10.4889	.7244	.8087
A11	45.6000	10.4889	.7244	.8087
A12	45.6000	10.4889	.7244	.8087

Reliability Coefficients

N of Cases = 10.0 N of Items = 12

Alpha = .8380

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ผลการทดสอบหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3
(การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการค้นหาปัญหา)

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	34.8000	197.2889	.8705	.9942
A2	35.2000	198.6222	.9103	.9939
A3	35.0000	193.3333	.9857	.9933
A4	34.9000	193.4333	.9320	.9937
A5	35.0000	193.3333	.9857	.9933
A6	35.0000	193.3333	.9857	.9933
A7	35.0000	193.3333	.9857	.9933
A8	35.0000	193.3333	.9857	.9933
A9	35.0000	195.3333	.8989	.9940
A10	34.9000	193.4333	.9320	.9937
A11	35.0000	193.3333	.9857	.9933
A12	35.1000	193.4333	.9067	.9940
A13	35.1000	195.2111	.9740	.9934
A14	35.1000	195.2111	.9740	.9934
A15	35.1000	195.2111	.9740	.9934
A16	35.1000	195.2111	.9740	.9934
A17	35.2000	195.2889	.9008	.9939
A18	35.2000	195.2889	.9008	.9939

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 10.0

N of Items = 18

Alpha = .9939

ผลการทดสอบหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3 (การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการวางแผนและดำเนินกิจกรรม)

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
B1	33.1000	225.2111	.9502	.9949
B2	33.3000	230.0111	.9343	.9951
B3	33.2000	226.1778	.9889	.9946
B4	33.0000	223.7778	.9486	.9950
B5	33.1000	224.7667	.9669	.9948
B6	33.1000	224.7667	.9669	.9948
B7	33.2000	226.1778	.9889	.9946
B8	33.2000	226.1778	.9889	.9946
B9	33.1000	225.2111	.9502	.9949
B10	33.0000	223.7778	.9486	.9950
B11	33.0000	223.7778	.9486	.9950
B12	33.1000	224.7667	.9669	.9948
B13	33.2000	226.1778	.9889	.9946
B14	33.1000	225.2111	.9502	.9949
B15	33.2000	226.1778	.9889	.9946
B16	33.2000	226.1778	.9889	.9946
B17	33.3000	227.3444	.8949	.9954
B18	33.3000	227.3444	.8949	.9954

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 10.0 N of Items = 18
Alpha = .9952

ผลการทดสอบหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3
(การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการลงทุนและปฏิบัติตาม)

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
C1	45.8000	324.8444	.9464	.9958
C2	46.6000	335.8222	.6807	.9980
C3	46.0000	327.7778	.9965	.9954
C4	45.8000	324.8444	.9464	.9958
C5	46.1000	328.9889	.9483	.9957
C6	46.0000	327.7778	.9965	.9954
C7	46.0000	327.7778	.9965	.9954
C8	45.9000	325.8778	.9748	.9955
C9	45.9000	325.8778	.9748	.9955
C10	45.9000	325.8778	.9748	.9955
C11	46.0000	327.7778	.9965	.9954
C12	46.0000	327.7778	.9965	.9954
C13	46.0000	327.7778	.9965	.9954
C14	45.9000	325.8778	.9748	.9955
C15	46.0000	327.7778	.9965	.9954
C16	46.0000	327.7778	.9965	.9954
C18	46.0000	327.7778	.9965	.9954

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 10.0

N of Items = 18

Alpha = .9959

ผลการทดสอบหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3
(การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการติดตามและประเมินผล)

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
D1	42.5000	274.5000	.9732	.9956
D2	43.1000	287.8778	.5964	.9986
D3	42.6000	277.1556	.9958	.9955
D4	42.5000	274.5000	.9732	.9956
D5	42.6000	277.1556	.9958	.9955
D6	42.6000	277.1556	.9958	.9955
D7	42.6000	277.1556	.9958	.9955
D8	42.5000	274.5000	.9732	.9956
D9	42.5000	274.5000	.9732	.9956
D10	42.5000	274.5000	.9732	.9956
D11	42.6000	277.1556	.9958	.9955
D12	42.6000	277.1556	.9958	.9955
D13	42.6000	277.1556	.9958	.9955
D14	42.5000	274.5000	.9732	.9956
D15	42.6000	277.1556	.9958	.9955
D16	42.6000	277.1556	.9958	.9955
D17	42.6000	277.1556	.9958	.9955
D18	42.6000	277.1556	.9958	.9955

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 10.0

N of Items = 18

Alpha = .9959

ผลการทดสอบหาค่าความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 4
(ปัญหาและข้อเสนอแนะในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร)

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	14.8000	27.9556	.7311	.8471
A2	15.5000	27.3889	.9251	.8256
A3	15.1000	30.9889	.4352	.8863
A4	16.1000	29.4333	.8202	.8426
A5	15.7000	28.4556	.5678	.8715
A6	16.7000	31.1222	.5937	.8654
A7	15.9000	26.5444	.6697	.8579

Reliability Coefficients

N of Cases = 10.0

N of Items = 7

Alpha = .8751

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นางสาวยุพาพร ชัยศิริ

วัน เดือน ปี เกิด

23 เมษายน 2523

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2535 สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษา

โรงเรียนพระหฤทัย จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2541 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา

โรงเรียนพระหฤทัย จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2545 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต

(เกษตรศาสตร์) คณะเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved